CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
26 1953
SEP 8 1953

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VĪKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

66./191. n-rs. TREŠDIEN, 1953. G. 26. AUGUSTĀ 8. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.25;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.—
par vienu collas telpu 1 slejā

BALSU MEDĪBAS APV. NĀCIJĀS

Apvienotās Nācijas, Ņujorkā, ASV nepārtraukti turpina savu cīņu, lai pārliecinātu pārējās brīvās pasaules nācijas balsot pret Indijas pielaišanu Korejas miera konferencē. Amerikāņu pārstāvis Lodžs sarunās ar angļu un kanadiešu pārstāvjiem izteicies, ka neatkarīgi no viņu nostājas ASV balsos pret Indijas līdzdalību.

Liekas, ka visvairāk pārsteigti bija kanadieši, kas jau bija sākuši domāt, ka stiprā amerikāņu sākuma nostāja sāks mīkstināties un ka pēc tam, kad amerikāņi diezgan vienaldzīgi piekrita Padomju Savienības līdzdalībai, kā komūnistu bloka sabiedrotajai, ka tad amerikāņi ar laiku piekristu arī Indijas pielaišanai konferencē Bet šai jautājumā ASV nepiekāpsies. Vienīgā iespēja, kā amerikāņi var tikt sakauti, ir Apvienotās Nācijas politiskās komitejas balsošanas, kur amerikāņiem var nepietikt atbalstītāju skaita, kas nepieciešams zināmam balsu vairākumam.

Tā kā amerikāņu popularitāte Eiropā sāk lēnām mazināties, tad arī Apvienotās Nācijās amerikāņu kādreiz lielais sekotāju pulks kļuvis krietni plānāks, un viena otra valsts, kas vēl joprojām amerikāņu maizi ēzdama to apziež ar amerikāņu sviestu, sākusi rīkoties pati uz savu roku.

Tagad pat Dienvidamerikas valstis, kas parasti balso tikai kopā ar ASV, nostājušās pret tām. Tas pats noticis ar Filipīnu salu pārstāvi. Visā Apvienoto Nāciju pāstāvēšanas laikā Filipīnas vēl nav balsojušas pret amerikāņiem nevienā politiski svarīgā jautājumā. Bet tagad Filipīnu pārstāvis paziņojis, ka balsos par Indijas piedalīšanos Korejas miera konferencē. Vienīgās valstis, kas atklāti stāv pie amerikāņu sāniem, ir nacionālistu Ķīna un Taizeme. Kaut gan Turcija un Grieķija, kas arī abas barojas no amerikāņu rokas, par savu nostāju atklāti nav izteikušās, sagaida, ka viņas balsos kopā ar amerikāņiem. Amerikāņiem nepieciešamas apmēram 15 - 20 balsis, lai noraidītu Indijas piedalīšanās priekšlikumu. Angļi un arī kanadieši amerikāņu balsu medīšanas un spiediena kampaņu nosauc par nožēlojamu un nelaimīgu.

Indija grib runāt Korejas konferencē

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Indijas ministru prezidents Nēru esot paziņojis Indijas pārstāvim Apvienotās Nācijās, ka Indija esot gatava piedalīties Korejas miera konferencē arī šādā gadījumā, ja ASV tam nepiekrīt. Tagad viss atkarājas no balsošanām. Līdz tam viens jautājums, laikam gan paliks neatbildēts — vai ASV pretosies Apvienoto Nāciju lēmumam, ja tas būs labvēlīgs Indijai, vai ne.

Bet kamēr Apvienotās Nācijas laužas šķēpus par valstīm, kam būtu tiesības piedalīties miera konferencē, Dievidkorejas prezidents nācis pats ar savu priekšlikumu, un, proti, ka konferencē vajadzētu pielaist vienīgi 4 valstis — Dienvidkoreju, ASV, komūnistu Ķīnu un Ziemeļkoreju. Rī domā, ka jo mazāk būs konferences dalībnieku, jo vieglāk būs panākt šādas konferences labvēlīgu beigšanos. Un pazīstot Rī, viņa vārdus nevajadzētu uzņemt pārāk vienaldzīgi. Viņš ir pie pretestības tā pieradis, ka savus lēmumus mēdz īstenot arī tad, ja neviens cits tam nepievienojas.

KOMŪNISTI ATBRĪVO VAIRĀK NEKĀ SAGŪSTA

No Panmundžomas ziņo, ka komūnisti atbrīvojuši vēl 13 kanadiešu kara gūstekņus. Trīs no atbrīvotajiem atradušies uz nestavām. Komūnistu paziņojums par 13 kanadiešu atbrīvošanu nāca kā liels pārsteigums, jo Korejas pamiera līguma parakstīšanas laikā komūnisti ziņoja, ka viņu rokās vispār atrodas tikai 14 kanadiešu gūstekņu. Līdz šim bija atbrīvoti trīs. Tagad atbrīvoti vēl 13, tātad kopskaitā 16!

Pēc pašu kanadiešu ziņām, komūnistu gūstā kara beigās atradās 18 karavīru. Tā kā tagad atbrīvoti 16, tad nezināms vienīgi palicis 2 gūstekņu liktenis.

Igaunijas diplomātiskie pārstāvji Parīzē un Madridē

Igaunijas diplomātiskais pārstāvis ASV J. Kaivs jau pirms ilgāka laika bija ievadījis sarunas ar Francijas un Spānijas valdībām par Igaunijas diplomātiskā pārstāvja iecelšanu šinīs valstīs. Tagad no Francijas un Spānijas valdībām saņemta pozitīva atbilde. Tuvākā laikā no Ņujorkas uz Parīzi izbrauks Karls Pusfa, kurš vadīs Igaunijas diplomātisko pārstāvniecību Francijā. Viņš bijis Igaunijas ārlietu ministrs un sūtnis Parīzē. Tagad Pusta ir asistents politiskās lietās pie ģenerālkonsula Ņujorkā J. Kaiva. Arī Parīzē Pusta saņems līdzšinējo atalgojumu, ko tam izmaksā no Igaunijas valsts bloķētiem fondiem Amerikā.

Igaunijas diplomātiskam pārstāvim Madridē līdzekļu jautājums nav vēl atrīsināts. Šim postenim paredzēts Dr. V. Rauds, tagadējais lietvedis Igaunijas sūtniecībā Londonā.

Īsākais trimdas laiks beidzies

PERSIJAS ŠACHS ATGRIEZIES TEHERĀNĀ, BET KARALIENE SORAJA VĒL PALIKUSI ITALIJĀ, LAI ATPŪSTOS NO PĒDĒJO DIENU SATRAUCOŠAJIEM PĀRDZĪVOJUMIEM.

No Teherānas ziņo, ka beigusies vēsturē īsākā trimda un Persijas šachs atgriezies savā galvaspilsētā. Šachs uz Teherānu atlidoja savā personiskajā lidmašīnā no Irakas galvaspilsētas Bagdades, kur viņš īsu laiku uzkavējās kā karaļa Feizala viesis. Lidojuma laikā Persijas šachu pavadīja 20 Irakas kaujas lidmašīnas.

Teherānas lidlaukā šachu sagaidīt bija ieradies liels piekritēju pūlis, kas savu valdnieku ieraudzīdami izplūda nerimstošās asarās. Persijas valdības ierēdņi un diplomāti bija ieradušies savās svītrotajās biksēs un melnos svārkos, bet lielajā priekā viss aizmirsās un šie lepni ģērbtie kungi krita pie zemes lidlauka smiltīs, lai skūpstītu mīlotā šacha kājas.

Šacha cerētais triumfa brauciens Teherānas ielās neizdevās tieši tā, kā viņš to bija iedomājies. Drošības policija un armijas vienības, par šacha dzīvību rūpēdamās, bija iztīrījušas ielas 6 jūdžu garumā, un tā vienīgie, ko mājās atbraukušais trimdinieks redzēja, bija karavīri un tanki.

Lidojumā no Romas šachu, uz viņa paša ierosmi, pavadīja 20 žurnālisti, bet angļu viņu vidū nebija, jo angļiem šacha pavadoņi liedza līdzbraukšanas tiesības. Kad vaicāja, vai arī tagad, pēc Mosadegha gāšanas, Persija turpinās savu pretanglisko izturēšanos, persieši atbildēja ar nē, bet angļus tomēr līdzi neņēma.

Vaicāts par bijušo ministru prezidentu Mosadeghu, šachs izteicās, ka viņam patiesībā pienāktos nāvessods, bet viņš nezinot, vai kā civilpersonai Mosadegham nāvessodu varot piespriest. Ja viņš būtu bijis armijā, tad viņa galva jau būtu tikpat kā kritusi. Šachs uzsvēra, ka izrēķināsies ar visiem nodevējiem, lai pēc tam dzīvotu brālībā un saticībā nevis ar savu tautu vien, bet arī ar visiem pārējiem.

SŪTNIS J. FELDMANS PĒDĒJĀ GAITĀ

Saulains ceturtdienas rīts ar atvasaras noskaņu dabā. Klusi lapoļo koku paēnā 17. ielā Vašingtonā plīvo pusmastā Latvijas karogs, kas vēstī, ka mūžībā aizsaukts Latvijas sūtnis Vašingtonā Jūlijs Feldmans.

Svinīgs klusums sūtņa namā Sūtniecības 1. sekretārs A. Dīnbergs ģagaida atnācējus. Pats sūtnis, mūžības skarts, atdusas pukēm un vainagiem rotātā istabā. Tie pēdējie sveicieni no latviešu un ārzemju draugiem. Sūtņa laulātā draudzene pie šķirsta sērās tērpusies. Liekas, klusā dvēseļu valodā viņa sarunājas ar sava dzīves draugu, ar kuru kopīgi sapņots, kopīgi cīnītas dzīves cīņas. Tagad šis kopsolis pārtraukts mūžības vārtu priekšā.

Īsi pirms plkst. 11 sāk pulcēties sēru viesi, kuru vidū latvieši, un citu valstu diplomāti, ASV ārlietu ministrijas pārstāvji. Ierodas archibīskapa vietnieks ASV prāv. Ķullītis un Vašingtonas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs Veinbergs. Sēri iedziedas ērģeles, un dziedātāja Aizpore ievada sēru dievkalpojumu ar izjustu dziedājumu: „Kādā nu mierā." Seko māc. Veinberga svēto rakstu lasījums un runa angļu valodā, jo pavadītāju pulkā daudz ārzemnieku. Māc. Veinbergs savā runā uzsver, ka sūtņa darbi savai tautai un silta, kluša kristīga cilvēka sirds ir tie, kas viņu pavada mūžībā Dieva priekšā. Prāvests Ķullītis ar lielu iejūtu un sirsnību raksturo sūtni kā cīnītāju. Karavīrs karo ar zobenu, diplomāts ir karavīrs, kas karo par savu tautu ar gara ieročiem, un tāds karavīrs bija mūsu sūtnis. Viņš bija diplomāts, bet arī dziļi kristīgs cilvēks. Pēc prāvesta svētīšanas vārdiem pēdējā ceļā atskan dziedātājas Aizpores izpildījumā Kam tu lūzi, ozoliņi, sēru viesi vēl noskaita pēdējo īso lūgšanu, kā atvadu sveicienu, tad šķirsts noslēdzas, lai atvērtos tikai lielajā Augšāmcelšanās dienā. Viss pabeigts — vēl tikai atliek īsais ceļa gabaliņš līdz klusajai mūžības sētai.

Pa Vašingtonas ielām lēni aizvijas auto rinda ar uzdegtām ugunīm. Pēc īsa laika jau sasniegta skaisti koptā Rock Creek kapsēta. Gar celiņu malām stāv iesārtiem ziediem vēlīnie ziedu krūmi. Liels ļaužu pulks pie atvērtā kapa. Viņu vidū daudz pazīstami latviešu politiskie un sabiedriskie darbinieki. Pēc prāv. Ķullīša un māc. Veinberga svētīšanas vārdiem atvadu sveicienus saka Lietuvas sūtnis P. Zadeikas, Igaunijas diplomātiskais pārstāvis J. Kaivs, bijušais Čechoslovakijas sūtnis, tagad Centrālās un Austrumeiropas konferences pārstāvis J. Slaviks, ALAs pārstāvis prof. P. Lejiņš, komitejas Latvijas Brīvībai pārstāvis V. Māsēns, LNC un galvenās valdes pārstāvis J. Blosfelds, Stud. biedrības Austruma vārdā M. Celms, Vašingtonas Latviešu draudzes vārdā Albāts, Vašingtonas Latviešu biedrības vārdā M. Slessers, Vašingtonas sieviešu kluba vārdā A. Čakste, archibīskapa T. Grīnberga vārdā prāv. Ķullītis.

No kapsētas sēru viesi vēl atgriezās sūtņa namā, kur klāts galds sēru mielastam. Pēc īsa laika katrs dodas pie saviem ikdienas pienākumiem, sēru mājās paliek atraitne ar savām skumjām un vienīgi lielais miera valdnieks Dievs, ir tas, kas spēj atkal viņai dot spēku dzīves nastu nest. Kaut viņš celtu savu svētītāju roku pār šo māju un sacītu: „Neraudi."

Atstājot sēru namu, vēl ilgi biju šīs dienas iespaidā.

Tik daudz sēru viesu ar tik daudz domu dažādībām politiskā un sabiedriskā laukā. Daudzkārt jo spēcīgi krustoti domu šķēpi, Tagad svinīgā klusumā visi vienoti ap mūžībā saukto. Kā lai arī nebūtu vienoti, jo sūtnis taču bija tas, kas reprezentēja Latviju, Latvija bija tā, par kuras brīvību un neatkarību sūtnis visu mūžu cīnījies, kam pukstējusi viņa sirds. Par Latviju brīvu, Latviju neatkarīgu taču cīnās arī un tai pukst katra politiska vai sabiedriska darbinieka sirds. Ceļi tikai dažādi, bet mērķis visiem viens — Latvija. Latvija mūs vieno, viņa mūsu māte, mēs viņas bērni, viena saime.

Māc. V. Rolle

RIETUMVĀCIJA VĒLĒŠANU PRIEKŠVAKARĀ

PĒC DIVĀM NEDĒĻĀM RIETUMVĀCIEŠI VARĒS IZMANTOT SAVAS BRĪVĀ CILVĒKA TIESĪBAS UN IET PIE VĒLĒŠANU URNĀM, LAI IZVĒLĒTU SEV JAUNU APAKŠNAMU. GALVENĀS VĒLĒŠANU CIŅAS NOTIEK PAŠREIZĒJĀ KANCLERA K. ĀDENAUERA KRISTĪGO DEMOKRATU UN SPĒCĪGĀKĀS OPOZICIJAS PARTIJAS SOC. DEM. STARPĀ

Amerikāņu žurnālisti ziņo no Vācijas, ka sagatavošanās vēlēšanām notiekot klusi, bet tai pašā laikā nopietni. Ādenauera platforma ir sadarbošanās ar Rietumiem, ko viņam pārmet sociāldemokrati, apgalvodami, ka sadarbība ar Rietumiem esot tieši tas, kas līdz šim kavējis Vācijas apvienošanu.

Ādenauera atbilde šādiem uzbrukumiem ir ļoti vienkārša. Un, proti, viņš saka, ka Vācijas eksistence atkarājas no Rietumiem un ka reiz arī Padomju Savienība sapratīs, ka Vācija ir pie Rietumiem tik cieši saistīta, ka runa par Vācijas apvienošanu var būt vienīgi tādā virzienā un ka krievi to ar laiku atzīšot, lai panāktu vispārēju vienošanos.

Rietumvācijas vēlēšanu iznākums ir ļoti svarīgs kā Maskavai, tā arī Rietumu demokratijām, tādēļ jau labu laiku pirms vēlēšanām Vācijas katlā var redzēt kā komūnistu, tā arī sabiedroto pirkstus. Pirms apmēram trijām nedēļām Rietumvalstis nosūtīja Maskavai notu, kurā lika priekšā šī gada septembrī sasaukt 4 ārlietu ministru konferenci, kurā pārrunātu brīvu vēlēšanu organizēšanu visas Vācijas apmērā un Vācijas apvienošanu. Nota gan nebija nekas jauns. Jauns bija vienīgi notas nosūtīšanas laiks tikai mēnesi pēc Austrumvācijas sacelšanās sākuma. Krievi šādai konferencei piekrita. Bet Rietumi nebija vēl krieviem paspējuši atbildēt, kad pēdējie nāca klajā ar jauniem paziņojumiem. Otra komūnistu nota katrā ziņā bija domāta vācu vēlētāju ietekmēšanai un pierādīšanai Rietumiem, ka krievi ir atkal gatavi pārņemt iniciātīvu savās rokās. Bet nota neradīja absolūti nekādu iespaidu. Krievi vairākkārtīgi brīdināja vāciešus: ja Bonnas valdība iesaistīs Vāciju agresīvā Ziemeļatlantijas Aizsardzības blokā, Vācijas apvienošana kļūs neiespējama. Tad Maskava lika priekšā Vācijas miera konferences sasaukšanu 6 mēnešu laikā. Tāpat krievi lika priekšā Vācijas pagaidu valdības sastādīšanu no Rietumvācijas un Austrumvācijas parlamentiem. Šāda parlamenta pirmais darbs būtu brīvu vēlēšanu noorganizēšana visas Vācijas apjomā bez svešu valstu iejaukšanās. Un tieši te krievi nošāva savu lielāko buku. Soc. dem. pievienojās kristīgajiem demokratiem, skaļās balsīs noraidīdami krievu piedāvājumu, katru piedāvājumu, kur Rietumvācijas valdībai būtu jāsēž pie viena galda ar Austrumvācijas komūnistiem. Ja krievi tik vien var izdomāt kā pagaidu valdības nodibināšanu ar Austrumvācijas piedalīšanos, tad Rietumvācija šādā priekšlikumā nav ieinteresēta.

ITALIJAI JAUNA VALDĪBA

No Romas ziņo, ka tikai pēc 2 dienu ilgām debatēm Itālijas senāts nobalsojis uzticību jaunajai ministru prezidenta Pellas valdībai, kurā piedalās vienīgi kristīgie demokrati un neatkarīgie. Senāta balsošanās valdība ieguva 140 balsu, kamēr 86 balsoja pret, 10 atturējās.

No Itālijas 4 centra partijām kristīgie demokrati, liberāļi un republikāņi balsoja par jauno valdību. Bez tam valdība ieguva atbalstītājus arī monarchistu un neatkarīgo starpā, kamēr komūnisti un kreisā spārna sociālisti balsoja pret valdību.

Marokā klusums bet Parīzē joprojām vārās

Franču nedienas kolonijās un savās mājās. Komūnisti dara visu iespējamo, lai Francijas streiki turpinātos, bet liekas, ka pamazām sākušies atplūdi. Izsūtītajam Marokas sultānam palikušas vairs tikai divas sievas, kas ar lidmašīnu aizsūtītas vientuļigajam trimdiniekam.

Marokā atkal iestājies klusums. Nacionālistu vadonis, sultāns Sidi Mohammed Ben Jusefs izsūtīts trimdā, un viņa vietā valstsgalvas pienākumus uzņēmies frančiem labvēlīgi noskaņotais izsūtītā sultāna radinieks Mulaj Mohamed Ben Arafa. Ben Jusefam trimdā līdzi aizsūtītas arī viņa divas galvenās sievas, kamēr pārējās palikušas mājās un sagādā franču iestādēm lielas galvassāpes. Neviens arī īsti nezina, cik daudz sievu mājās palicis. Ir ziņas, kas liecina, ka palikušo sievu skaits sniedzas līdz 300, bet citi zinātāji stāsta, ka viņam bijušas tikai 2 galvenās un kādas 10 blakus sievas.

Pagaidām Marokā iestājies klusums. Bet franciem bail arī no tā, jo klusums gaidīto nemieru vietā esot lielāks, kāds jebkad pieredzēts. Sakarā ar Ben Jusefa izsūtīšanu moslemieši visā pasaulē tiekot aicināti sākt krusta karu pret Franciju.

Bet arī bez tā Francija jau peld ar akmeņiem pie kājām. No Parīzes ziņo, ka kamēr nekomūnistiskās arodbiedrības izdevušas rīkojumus saviem biedriem atgriezties darba vietās, komūnisti tajā pašā laikā cenšas streiku pēc iespējas paildzināt un, ja vien tas viņiem izdosies, vēl paplašināt. Vairākas neatkarīgas arodbiedrības pievienojušās komūnistiem, protestēdamas, ka valdība esot devusi tikai pavisam niecīgus solījumus un ka uz tiem strādnieki nevarot paļauties. Tā, kaut arī sociālistu un katoļu arodbiedrību biedri atgriežas darbā, komūnisti vēl joprojām streiko, kas nozīmē, ka pasts, transports un satiksme tāpat vēl lielāko tiesu būs paralizēti. Ministru prezidenta Laņjēla izdotie noteikumi par streika izbeigšanu ir izdevīgi kā vienai, tā otrai pusei, resp., tie pasaka tik maz, ka nav nekāda iemesla disputam:

1. Līdz 30.septembrim sasaucama īpaša padome, kas nodarbosies ar algu jautājuma izlemšanu. Padomē ietilps valdības, darba devēju un strādnieku pārstāvji.

2. Nekādas represijas pret streikotājiem netiks vērstas.

3. Paredzētas valdības sarunas ar arodbiedrībām par Lanjēla paredzēto priekšlikumu paaugstināt pensijas izkalpošanas vecumu.

4. Valdības solījums iejaukties, ja darba devēji un strādnieki nevar vienoties par jaunām algām.

5. Ne viena ne otra karojošā puse (ne valdība, ne streikotāji) streika izbeigšanu nedrīkst ieskatīt kā savu uzvaru.

Progress Kašmiras jautājumā

Pagājušā piektdienā Jaundelhi sanāca Indijas un Pakistanas ministru prezidenti, kas izdeva kopēju paziņojumu, kas vēstī, ka jau gadiem ilgais strīdus jautājums par Kašmiras nākotni pieņēmis labvēlīgāku virzienu.

Abi valstsvīri esot vienojušies, ka Kašmiras jautājums būtu jāatrisina sakarā ar pašas Kašmiras iedzīvotāju vēlēšanos.

Francijas streiks tuvojas beigām

No Parīzes ziņo, ka par spīti komūnistu pūlēm streiku pēc iespējas paildzināt, liekas, valdība beidzot būs ieguvusi virsroku. Pasta, telefona un telegrafa darbinieki jau sāk lēnām atgriezties savās darba vietās. Vienīgi dzelzceļi vēl vienmēr atrodas pilnīgā chaosa stāvoklī, kaut gan valdība ļoti pūlas nodibināt kārtību.

VANAGI ATBALSTĪS NELAIMĒS CIETUŠO ĢIMENES

LĒMUMI DV TORONTO NOD. PAPLAŠINĀTĀ VALDES SĒDĒ

Ceturtdien, 20. augustā DV namā Toronto nodaļas paplašinātā valdes sēdē bez valdes locekļiem, priekšsēža B. Rubesa, viņa vietnieka K. Taņņa, sekr. J. Dekšņa, kasiera A. Adītāja, biedrziņa E. Maksiņa un rev. kom. loc. Skrastiņa piedalījās vēl DV Kanadas valdes pr-dis P. Balodis, sekr. A. Millers, locekļes E. Gailīte un Esenberga, bez tam preses pārstāvji. Sēdē pārrunāja nama remontu un pārdošanas jautājumus, nākošos sarīkojumus, un aprūpes kārtošanas lietas. P. Balodis uz Toronto valdes lūgumu informēja par Kanadas valdes stāvokli, kas sakarā ar pēdējā sēdē pieņemto lēmumu turpina savu darbību. Šai sakarā debates atkal tika novirzītas uz sen jau izrunātajiem un apnikušajiem strīdus jautājumiem Kanadas DV dzīvē — laikrakstu, „redakcijas kollēģijām," „koalīcijām" utt., izvēršot tās neauglīgās debatēs, kas tik ļoti kavē tiešo DV darbu, kamēr pārējos jautājumus izdevās izkārtot bez domstarpībām pavisam īsā laikā.

cinājas Kvēps. Tomēr tiklīdz komisija būs sastādīta, tā nekavēsies sāks darbu, katram loceklim pieaicinot savā sektorā speciālistus, kā piem., apkures, remontu u. c. jautājumos, lai noskaidrotu nama patieso stāvokli.

U. Maksiņš pievērsa valdes uzmanību apstāklim, ka ļoti sliktā stāvoklī ir nama ūdensvada un noteku caurules, kas vistuvākā nākotnē būtu remontējamas, jo citādi namu apdraud lietus. Tāpat nekārtībā arī ir apkure.

Valdes priekšsēdis B. Rubess informē klātesošos, ka viņam bijušas pārrunas ar LNAK valdes pr. A. Svenni, TLB valdes pr. A. Popeli un tāpat ar abu ev.-lut. draudžu mācītājiem par eventuālu kopīga latviešu nama iegādi, tomēr sarunu gaita neliecina par drīziem rezultātiem tuvākā nākotnē, jo pagaidām organizācijām trūkst vēl vajadzīgā rīcības kapitāla un arī vienprātības šai jautājumā. A. Svenne šai lietā tomēr stāsies sakarā ar latviešu būvfirmām, lai tās izstrādātu attiecīgu projektu paredzamā nama celšanai, ar ko tad varētu iepazīties ieinteresētās organizācijas, un lemt par tālāko jautājumu kārtošanas gaitu. K. Tannis paskaidro, ka nama pārvalde organizētos pēc „Ltd" sabiedrības principiem, un liek pie sirds šo pasākumu katrā ziņā atbalstīt.

Pēc šīm lietišķām pārrunām sekoja darba kārtības svarīgākais jautājums, kur nodaļas jaunais priekšsēdis B. Rubess lūdza DV Kanadas valdes pr. P. Balodi informēt Toronto nodaļas valdi par stāvokli, kāds radies pēc pēdējās Kanadas valdes sēdes, kurā valde nolēmusi palikt amatā, kamēr iepriekšējā sēdē tā izteikusi atzinumu, ka vēlams būtu valdi pārvēlēt, jo pašreizējais valdes sastāvs nav spējīgs saprasties.

Šai sakarā P. Balodis paskaidroja, ka pēdējā laikā DV Kanadas valdes sēdēs aizvien biežāk bijusi vērojama tendence cilāt dažādus politiskas dabas jautājumus, kas kavē tiešo darbu, rada nevajadzīgus asumus un strīdus, izraisot arī sašutumu sabiedrībā un visos Vanagu organizācijas labvēļos. Šī iemesla dēļ valdes loceklis A. Putniņš ne vienu reizi vien atstājis sēdi, paskaidrodams, ka šādu strīdu dēļ nav nozīmes kavēt laiku. Kad nākošā valdes sēdē A. Millers atkal izraisīja politiskas dabas pārrunas, iesniedzot apsūdzības rakstu pret P. Balodi (skat. LA 52. nr.), gan pats atzīdams, ka pierādījumu šai apsūdzībai viņam neesot, A. Putniņš iesniedza atlūgumos no valdes. Uz valdes priekšsēža lūgumu palikt amatā, A. Putniņš atbildējis, ka ir ar mieru strādāt tālāk, ja valde vienbalsīgi nolemj, ka turpmāk vairs šādus politiskas dabas jautājumus necilās, bet, ja rastos vajadzība, runāt par politiku, paredzēs šiem jautājumiem īpašas sēdes. Šim priekšlikumam balsoja pretī J. Tūte, aizrādot, ka viņam neviens nevarot aizliegt runāt par politiku, kur un kā viņš to vēlētos. Tā arī radies A. Sprūdža ierosinājums, labāk pār-

(Nobeigums 2. lpp.)

ALAs PRIEKŠSĒDIS KALIFORNIJĀ

ALAs Centrālās valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, kurš darbojas par socioloģijas profesoru Merilandes universitātē, izbraucis uz Amerikas sociologu gadskārtējo kongresu, kas notiks šogad Kalifornijas universitātē Berkelejā pie Sanfrancisko šī mēneša beigās, lai tur nolasītu referātu.

Prof. P. Lejiņam pa ceļam būs iespēja apmeklēt latviešus Denverā Kolorado un citur. 29. augustā Sanfrancisko un apkārtnes latviešu kolonijai paredzēta plašāka sapulce sv. Paula baznīcas zālē, kur ALAs priekšsēdis sniegs informāciju, kā arī ar vadošiem latviešu sabiedriskiem darbiniekiem pārrunās pašreizējās latviešu dzīves aktuālās problēmas. Iespējams, ka priekšsēdim vēl rodas izdevība būt pie latviešiem Palo Alto un Sakramento Kalifornijā

LATVIJA
AMERIKĀ

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DEMOKRATIJAS KRUSTUGUNĪS

Redzēt ir ticēt. Dzirdētu notikumu vēl var apšaubīt, bet neticēt redzētam jau ir sevis mānīšana. Bet taisni pēckaŗa gados mēs bieži sastopamies ar cilvēkiem, kas dzird, bet nesaprot, ko viņi dzird, kas redz, un tai pašā laikā iet tieši pretim briesmām, neticēdami vai arī negribēdami ticēt tam, ko viņi redz. Jeb vai cilvēka glēvums var būt tik liels, ka viņš vienkārši neuzdrīkstas ticēt tam, ko viņš redz, tādēļ, ka tas ir par daudz šausmīgs un par daudz fantasistisks? Tāda tagad ir brīvā pasaule, kas cerību miegā iesnaudusies vaļējām acīm iet pretī savai iznīcībai.

Ir kāda paruna — neķeries pie riteņa, kas rit lejup, nolauzīsi kaklu; bet mēģini pieķerties pie tāda, kas iet kalnā, tas tevi uzvilks sev līdz. Pareizējos apstākļos nodoties cerībām un ar noziedzniekiem pie viena galda sēdot, mēģināt panākt vienošanos pasaules domstarpību jūklī ir ķeršanās pie lejupejoša riteņa. Kamēr brīvā pasaule sarunu ceļā mēģina panākt neiespējamo— saprašanos un vienošanos ar asins un valdīt kāriem komūnistiem, lai divas dažādas pasaules iekārtas varētu saticībā sadzīvot zem vienas debess — tikmēr komūnisti lej lielgabalus un taisa bumbas, lai, īstajam brīdim pienākot, saviem vārdiem un savām pasaules iekaŗošanas domām dotu nepieciešamo spēku. Tai pašā laikā viņi sēj nemiera sēklu visur tur, kur pašu Rietumu naivitāte un muļķība uzplēsusi auglīgu zemi komūnistiskai masu apmānīšanas maģijai.

Laimīgi pazaudējušas Korejas kaŗu, Apvienotās Nācijas Ņujorkā mēģina vienoties par tām valstīm, kam būtu tiesības piedalīties Korejas miera konferencē. Kamēr ASV proponē vienīgi kaŗojošo valstu pārstāvju sanāksmi, pārējās Rietumu valstis, kā Anglija, Francija un arī Anglijas pavadā ejošā Kanada, pieprasa miera konferences izvēršanu atklātā Apvienoto Nāciju pasākumā ar Indijas un Padomju Savienības klātieni.

Ja Padomju Savienība pārstāv komūnistu bloku un nevis Apvienotās Nācijas, tad amerikāņiem nav nekādu iebildumu pret Padomju Savienības piedalīšanos. Tas tikai izspēlētu krievus pašus pret sevi un vienreiz par visām reizēm pierādītu jau sen zināmu faktu, proti, ka Padomju Savienība Korejas kaŗā bija tikpat iesaistīta un ieinteresēta kā komūnistu Ķīna un Ziemeļkoreja.

Anglija, Francija un Kanada Korejas miera konferences dalībnieku vidū vēlas redzēt arī Indiju. Labi. Indija pieder pie Āzijas. Bet citādi viņai ar Koreju nav nekādas darīšanas. Nekādu sevišķu nopelnu dēļ Nēru pasaules politikā ir ieguvis samierinātāja slavu. Bet velns jau nav tik melns kā izkliegts, un arī Nēru nav tik pašaizliedzīgs miera lāpas dedzinātājs, kā to ļaudis gribētu ticēt.

Pasaules politiku Nēru jauc ar nevainības smaidu, kamēr pats savās mājās, acis nepamirkšķinādams lieto visus tos pašus trikus, ko jau gadu simtiem ilgi ir lietojis katrs iekarotājs un valdnieks. Kašmiras disputā mēs redzam tikai, ka Indija ir tikpat nežēlīga, viltīga un mantkārīga kā tās valstis, ko viņa parasti nosoda.

Bet Korejas miera konferences iznākums neatkarājas no Indijas piedalīšanās vai nepiedalīšanās. Šāda doma, patmīlīgās angļu politikas īsredzībā dzemdināta, būtu jāapslāpē, pirms tā spēj saindēt pārējās pasaules prātus. Korejas miera konference neatkarājas arī no sabiedrotajiem. Viņi tur var iet pa vienam vai barā, sacīt savu par un pret, bet beigās tomēr notiks tā, kā komūnisti to gribēs. Ja Maskava jutīsies pietiekami sagatavota (un ar ūdeņraža bumbu kabatā par viņas gatavību nebūtu daudz jādiskutē), tad komūnisti miera konferencē nostāsies ceļa vidū un nevienu sev garām nelaidīs. Un tā sabiedrotajiem atliks tikai vai nu iet un dabūt komūnistus no ceļa nost, vai pašiem, astes ierāvušiem, vilkties atpakaļ. Pirmajā gadījumā tas, droši vien, nozīmētu pirmā kaŗa turpināšanos paplašinātā formā, kas ar laiku vēl varētu izvērsties Trešajā Pasaules kaŗā un daļējā pašreizējās civilizācijas iznīcībā. Bet tie, kas komūnistus ir redzējuši un pazīst, izvēlēsies pirmo ceļu, jo tā vismaz nebūs padošanās bez cīņas. Bet ja brīvā pasaule cerībā saglabāt neesošo mieru, tagad sāk atkāpties, tad viņa ceļu uz priekšu ir pazaudējusi.

P.

LIETANIE BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

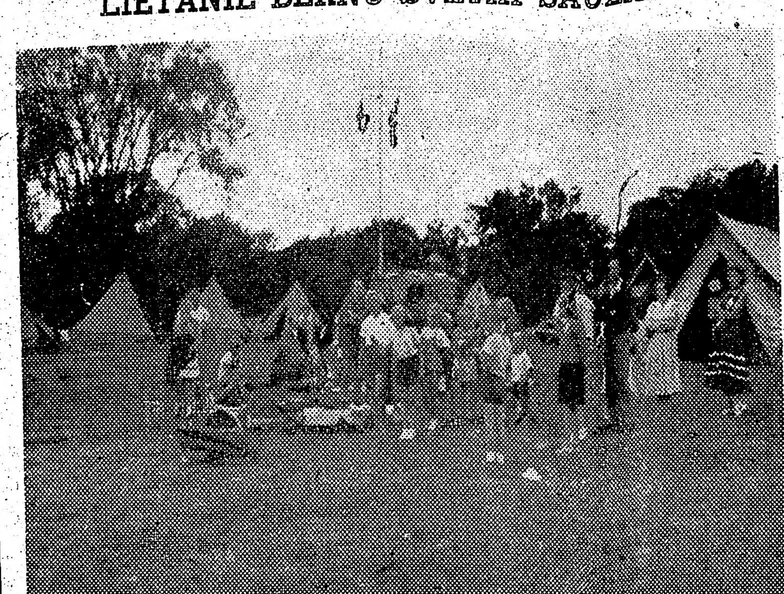

Kaut zibeņo un līst, sacīkstēm tomēr jānotiek!

Jauniešu iesvēte Montreālā. No kreisās uz labo: Juris Drupals, Osvalds Zommers, Trīsvienības draudzes māc. A. Gaudiņš, draudzes pr-ks prof. A. Tauriņš, Viesturs Kalniņš, Jānis Tērauds. Foto J. Baltiņš

VANAGI ATBALSTĪS NELAIMĒS CIETUŠO ĢIMENES

(Pārnesums no 1. lpp.)

vēlēt, ja jau tik grūti strādāt saskaņā un vienprātībā, kaut gan šo nesaskaņu deviņu vīru valdē rada tikai divas personas. Šai sakarsētajā atmosfairā arī kritis lēmums, ka valde būtu pārvēlama, kas presē iztulkots, it kā valde būtu jau atkāpusies un nolikusi savas pilnvaras, bet tā kā katrs valdes loceklis ir ievēlēts individuāli un pilnsapulce katram devusi mandātu uz vienu gadu līdz nākošai kārtējai pilnsapulcei, kas sasaucama janvārī, tad sēdē izteiktais atzinums par pārvēlēšanu nebūt nav uzskatāms par demisiju.

Tādēļ arī starplaikā līdz nākošajai valdes sēdei vairums valdes locekļu, uzklausot E. Krūkas domas, kurš pats iepriekšējā sēdē nebija piedalījies un nebija arī balsojis par pārvēlēšanu, atzina, ka iepriekšējais lēmums bijis kļūdains un pārsteidzīgs, jo mūžīgās „gāšanas", „atkāpšanās" un „pārvēlēšanas" tikai kavē Vanagu organizācijas tiešo darbu, un par to dziļi sašutuši ir arī biedri un visa latviešu sabiedrība. Šī pati doma izskanējusi arī valdes sēdē St. Katerinā, kur bijuši klāt arī Hamiltonas, Niagāras un vietējās nodaļas priekšnieki un biedri, lūdzot valdi darbu turpināt. Pēc plašām debatēm šis jautājums nācis balsošanā, ar 4 pret 2 balsīm, vienai atturoties, izlemjot darbu turpināt. Kā savā paskaidrojumā uzsvēra P. Balodis, strādāt un aizmirst strīdus aicināti visi valdes locekļi, jo Daugavas Vanagu uzdevumi ir pārāk nopietni, lai Vanagiem dāvāto uzticību izniekotu šādā veidā. Uz B. Rubesa jautājumu, vai ir zināms, kādas atbildes devuši tie valdes locekļi, kas minētajā sēdē nav piedalījušies, P. Balodis paskaidroja, ka tas noskaidrosies nākošajā Kanadas valdes sēdē, bet ja kāds valdes loceklis valdē palikt nevēlētos, tā vietā pieaicinātu tuvāko kandidātu. B. Rubess vēl aizrādīja, ka neesot skaidrības par A. Putniņa viedokli, jo pēc vienas versijas viņš it kā būtu ar mieru palikt un strādāt valdē līdz kārtējai pilnsapulcei, pēc otras versijas — tikai līdz tuvākajai.

Vēl dažus formālus juridiskas dabas jautājumus sakarā ar valdes lēmuma revidēšanu uzdeva K. Tannis, pielīdzinādams valdi „kabinetam", kas pēc demisijas nevarot atgriezties valdības darbā.

Sakarā ar visu nelaimju cēloni — A. Millera apsūdzības rakstu, kas bija ievietots arī laikrakstā, debates novirzījās uz jau daudz pārrunātajiem un visiem apnikušajiem „mūžības jautājumiem" Kanadas DV dzīvē, „redakcijas kollēģiju", „Detroitas koāliciju", „brīvās preses uzdevumiem" u.t.t., kas atkal izraisīja strīdus, nevajadzīgus asumus un dažādus apvainojumus, kas jau kļuvuši par slimīgu parādību un būtu gan izbeidzami. B. Rubess izteicās, ka jūtoties aizvainots, jo pret viņu vērsti apvainojumi par atbildes raksta neievietošanu DV Biļetenā, par ko viņš šai sēdē nerunāšot, bet prasīšot gandarījumu delegātu pilnsapulcē, turkāt kāds viņa raksts, ko viņš sūtījis Latvijai Amerikā ar DV Centrālās valdes ziņu, neesot tur parādījies. K. Tannis izteicās, ka Toronto nodaļa, kura esot ieguldījusi laikrakstā arī savu naudu, labprāt gribētu redzēt redakcijas kollēģijā savu pārstāvi resp. B. Rubesu, bet Kanadas valde izraudzījusi kādu citu „džentelmeni" (A. Vanagu, red.).

A. Millers, tāpat B. Rubess pārmeta arī, ka pret Balodi vērstās apsūdzības teksts līdz ar sēdes atreferējuma gaitu parādījies laikrakstā, ignorējot redakcijas kollēģiju, kurai būtu bijis raksts „jācenzē", jo delegātu sapulce atzinusi, ka pašu Vanagu lietas laikrakstā nebūtu iztirzājamas. A. Millers pievērsās atkal vecajām jau St. Katerinas sēdē plaši pārrunātām temām par viņa pretpaskaidrojuma neievietošanu, red. kollēģijas instrukciju, preses brīvību un nebrīvību u.t.t. Izcēlās diezgan asas debates, bet I. Viksna aizrādīja, ka Latvija Amerikā gan nes Daugavas Venagu vārdu, bet kalpo visai latviešu sabiedrībai, ne tikai Daugavas Vanagiem, un, kaut arī Daugavas Vanagu nopelni ir neaizstājami un nesalīdzināmi ar citu nopelniem, tomēr tos nevar nostādīt kādā privilēģētā stāvoklī, noklusējot presē, ka arī tiem var būt kādas domstarpības, kas runātu pretī visiem brīvās preses likumiem. Ievedot „cenzūru", kā to iedomājas red. kollēģija, mēs atgrieztos pie Sabiedrisko lietu ministrijas uzdevumiem, un laikraksta iznākšana zaudētu visu savu jēgu un nozīmi. Bez tam — labi kalpojot visai latviešu sabiedrībai, laikraksts labi kalpotu arī Daugavas Vanagiem, kas ir taču latviešu tautas daļa. Otrkārt — laikraksts ir saimnieciskas dabas pasākums, tādēļ jāraugās to vadīt tā, lai tas neprasītu piemaksas, bet ja lasītāji ASV laikrakstā varēs lasīt vairāk par to, kas notiek Vanagu organizācijā nekā pašu Vanagu avīzē, dabiski, ka mazināsies abonentu skaits, un laikraksta vadībai nāksies no lasītāju puses dzirdēt pārmetumus, kā tas jau dažos gadījumos noticis.

Pārrunām ieilgstot un iekarstot, B. Rubess šo jautājumu noņēma no darba kārtības, ķeroties pie nākošā punkta — sarīkojumiem. Un, kā uz burvja mājienu, visi lielie pretinieki un debatētāji aprima, lietišķi ķeroties pie nopietna darba.

B. Rubess ziņoja, ka pašlaik kārto ar paredzēto māsu Gūtbergu koncertu saistītos jautājumus, meklējot šim izcilajam sarīkojumam piemērotas telpas. M. Gruzīte informēja valdi par nākošo dāmu komitejas sarīkojumu — operešu un dziesmu koncertu—balli, lūdzot visiem to apmeklēt. Tāpat pārrunāja arī Toronto nodaļas biedru vakara programmu un sarīkojumus nākošajos mēnešos.

Pievēršoties aprūpes jautājumiem, B. Rubess aizrādīja, ka latvieu pēdējā laikā skārusi nelaimju serija, kurā smagi cietusi Dīzenbacha ģimene, nodaļas biedrs L. Ziediņš saslimis ar bērnu trieku, bet kāds cits tautietis pakāries. Cietušo ģimenēm nepieciešama palīdzība, ko izlēma sniegt iespēju robežās no DV Kanadas valdes līdzekļiem, jo Toronto nodaļai pašlaik liekas naudas kasē nav.

Izkārtojot dažas sīkākas lietas vēl dažos jautājumos, kā īres likmes DV namā, biedru pārreģistrēšanu u.t.t., sēdi slēdza labā saskaņā.

PATEICĪBA

DV Toronto Sporta kopa izsaka sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījušies 15. augusta sarīkojuma kuplināšanā, it sevišķi M. Kadiķei, L. Jenčai, R. Šilderei, I. Pērkonei, E. Skujevskim, A. Tomasam un V. Perovam.

AIZRĀDĪJUMS

I latviešu ev. lut. draudzes koŗa nākošie mēģinājumi notiks trešdien, 26. un piektdien, 28. augustā sv. Andreja baznīcā parastā laikā.

Dziesmu svētku sagatavošanās darbi

RIT PILNĀ SPARĀ

Trešdien, 19. augustā, Dziesmu svētku rīcības komiteja E. Krūkas vadībā sanāca uz savu kārtējo darba sēdi. Svētku organizēšanas darbs rit strauji uz priekšu un visiem darba darītājiem darba pilnas rokas. Ir saņemta pozitīva atbilde no mākslinieces Ksenijas Brantes par piedalīšanos Kanadas latviešu Dziesmu svētkos. Ksenija Brante dziedās solo partiju kantātē Tēvija. Komponists Jānis Norvīlis sniegs kantātes ērģeļu pavadījumu. Elektriskās ērģeles īrēs no Heincmaņa firmas.

Biļetes Dziesmu svētku koncertam, kas notiks 10. oktobrī Toronto Meseja zālē, jaunatnei līdz 16 gadiem pārdos par puscenu. Rīcības komiteja nolēma lūgt arī pārējo māksliniecisko sarīkojumu rīkotājus turēties pie šī paša principa.

Latviešu YMCA's klubs, kas organizē jaundarbu koncertu, šo priekšlikumu jau akceptējis.

Latviešu YMCA's kluba priekšsēdis Ž. Zentiņš ziņoja, ka jaundarbu koncertā savu piedalīšanos apsolījuši māksliniece Ksenija Brante, komponists Tālivaldis Ķeniņš un dubultkvartets Kalvis. Soliste K. Brante jau sākusi iestudēt godalgotās solo dziesmas. Dubultkvartets Kalvis sola dziedāt trīs komponista E. Norviļa jaundarbus.

V. Veselnicka informēja, ka Dziesmu svētku krūšu nozīmes projektu izstrādājis mākslinieks H. Mercs. Krūšu nozīmi veido ozola, liepas un kļavas lapu pusvainags, tā vidū kokle, apakšā prievīte ar uzrakstu „Pirmie Latviešu Dziesmu svētki Kanadā" un datums.

Rīcības komiteja projektu vienprātīgi akceptēja un nolēma krūšu nozīmi izgatavot plastikā, divās krāsās. Plastikas paraugs būs gatavs jau šinī nedēļā. Nozīmi izniegs visiem koristiem kopmēģinājumā par brīvu.

J. Niedra sniedza pārskatu par svētku programmas sagatavošanu.

Programmā bez attiecīgā veltījuma, informācijas par Dziesmu svētku idejas rašanos Kanadā, citiem rakstiem un visu sarīkojumu programmām, būs arī svētku dalībnieku saraksts. Programmas sludinājumu vākšanu nodeva DV sporta kopai, atstājot tai 25 proc. no sludinājumu maksas. Divu nedēļu laikā J. Niedram jānodod visi programmā iespiežamie materiāli, nosakot kā vēlāko terminu 10. septembri.

Tautas tērpu godalgošanai Rīcības komiteja atvēlēja no svētku ieņēmuma summām 50 dolaru.

Plašu ziņojumu sniedza P. Broks. Biļetes iepriekšpārdošanai izsūtītas un pa pastu pienāk jau daudzi pieprasījumi pēc biļetēm. Broks arī norāda, ka ārpus Toronto dzīvojošiem būtu ieteicams biļetes iegādāties iepriekš, īpaši uz teātra izrādi, jaundarbu koncertu un tautisko deju sarīkojumu, kur ir ierobežots vietu skaits.

Nākošā Rīcības komitejas sēde būs 3. septembrī, plkst. 20.00 DV namā.

OPEREŠU UN DZIESMU VAKARS IEVADA SARĪKOJUMU SEZONU TORONTO

DV Toronto nodaļas dāmu komiteja ar nenogurdināmo priekšnieci Gruzīša kundzi rīko piektdien, 28. augustā, pl. 8 vakarā poļu zālē Queen un Dovercourt ielu stūrī pirmo šīs sezonas sarīkojumu operešu un dziesmu koncertu-balli. Atlikums domāts regulāri aprūpējamām grūtdieņu ģimenēm Vācijā. Koncerta daļā piedalās Ērika Freimane, Zenta Pukinska un Juŗa Dzeguzes vadītais vīru kvintets — A. Bērziņš, A. Korsaks, E. Grotāns, E. Kraujiņš un pats vadītājs.

Par gaidāmo koncertu viņš saka:

„Šī būs kvinteta pirmā uzstāšanās Toronto ar tik plašu programmu. Dziedot vieni paši gan arī kopā ar Ēriku Freimani un Zentu Pukinski aizpildām pusi no koncerta. Daudz esam strādājuši kopā ar Ēriku Freimani, kas veic mūsu klavieru pavadījumus. Iestudējot operetes, esam centušies ievērot līniju, kas dala mūziku no lēta operešu dziedājuma. Kvintetam nav nekā kopēja ar Kalvi, kā to daži pārprot, kaut arī kvintetā dzied daļa dubultkvarteta dziedātāju.

Ērika Freimane jautāta par koncertu, parausta plecus:

„Brīnums gan, kas tur būtu tik daudz ko rakstīt un izcelt, — ka es dziedāšu, tas taču pavisam dabiski. Kamdēļ tad jūs nerakstāt, ka kādā sporta sarīkojumā tāds un tāds sportists stāvēs uz galvas vai metīs salto?"

Mēs saprotam Freimanes kundzi, jo viņa parallēli kompozicijai un klavierēm Rīgā mācījusies arī dziedāšanu.

Zenta Pukinska klusē un smaida. Viņa nākošo pavasari beidz Toronto Karalisko konservātoriju un šī gada eksāmenos ieguvusi augstākās atzīmes par savu spožo soprānu un teorētiskajām zināšanām. Kopš šī pavasaŗa viņa ir kundze un pievienojusies to Toronto sievu pulkam, kur vīrus pa lielākai daļai godā sievu vārdos. Ja Plampes kungu sauc par Freimani, Fogeļa par Vīksnu, Muižarāju par Bērziņu, tad lai Beķera kungs piektdien nav pārsteigts, ja viņu nogodās par Pukinska kungu, izsakot komplimentu par kundzes dziedājumu.

Balles daļā jaunākās Eiropas un Amerikas dejas saviem bijušajiem Rīgas un nākošiem Toronto studijas audzēkņiem demonstrēs tikko no Vācijas iebraukušais deju skolotājs N. Švānebachs.

Ērikas Freimanes dziedājuma pavadījumu veiks pazīstamā deju orķestra pianiste Dombrovska. Koncerts sāksies precīzi pulksten astoņos.

Dž. K.

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

KANADĀ

TORONTO

● Sakarā ar Kanadas Nacionālo izstādi (CNE), latviešu mūzikas stunda notiks sestdien, 29. augustā, plkst. 19.30 - 20.30 izstādes territorijā, Soft Ball laukumā.

Kā pirmais uzstāsies Diždancis no plkst. 19.30 - 19.50, tad Dainas koris no plkst. 19.50 - 8.10 un pēc tam atkal Diždancis no plkst. 8.10 - 8.30.

Dainas koŗa un Diždanča dalībnieki lūgti ierasties 15 minūtes pirms izrādes sākšanās, t. i. 19.15 vakarā pie Etnisko Tautību Komitejas vadības (1) Mr. Soem Stadius (2) Mr. Joseph Goruish, (3) Mr. W. A. Wyzkowsci. Province of Ontario Building izstādes territorijā. Ieeja no dienvidrietumu stūŗa. Garderobes telpas šīs ēkas pagrabā.

Latviešu Mūzikas Stundas dalībnieki ieejas kartes saņems savlaicīgi ar Dainas koŗa resp. Diždanča vadības starpniecību.

K. Tannis,
LNAK referents sarīkojumu lietās

● Toronto Mednieku un Makšķernieku sporta klubs rīko sestdien, 29. augustā šaušanas sacensības Saulainē. Sacensības notiks mālu baložu šaušanā. Arī makšķerniekiem būs izdevība izvilkt „lielo lomu". Kluba biedriem, kuri vēlas piedalīties šaušanas sacensībās un izbraukumā uz Saulaini, jāpieteicas pie E. Brenča, 1 Ray Ave., tel.: JU 0527., Toronto.

Nākošā šaušanas sacensība notiks Sidrabenē, par ko tuvākas ziņas klubs sniegs vēlāk.

● Toronto Latviešu YMCA's Kluba priekšsēža Ž. Zentiņa jaunā adrese: 46 Lynd Ave, tel.: LL 1470.

● Kas vēlētos braukt sestdien uz zaļumballi Saulainē ar autobusu, var pieteikties līdz ceturtdienai, 27. aug. pa tel. GE 6061 pie A. Kurša.

● Ieejas biļetes Dziesmu svētku sarīkojumiem iepriekšpārdošanā pieprasāmas: Toronto — „Lotus" puķu veikalā, 854 Bathurst St., un pie kasieŗa P. Broka, 66 Cowan Ave; St. Katerinā — pie Zaksa, 83 Louise St., un P. Vītols, Woodelm Dr., General Delivery; Hamiltonā — A. Skudras pārtikas veikalā, 46 York St., un M. Zitmaņa juveliera veikalā, 170 James St. W.

BRAMPTONA

● Kā laikrakstos lasām, tad 1953. g. pirmajā pusē būvniecība Ontario provincē uzrāda stipru pieaugumu, salīdzinot ar 1952. g. paveikto. Tas ir attiecināms tiklab kā uz Toronto, tā arī uz citām Ontario provinces pilsētām. Neapšaubāmi, tam visam ir ciešs sakars ar paredzēto Svētā Lorenča upes padziļināšanu, lai okeana tvaikoņi varētu iebraukt Ontario ezerā. Ar to Toronto un arī citas pie ezera atrodošās pilsētas pārvērtīsies par ostas pilsētām, un tas ir nozīmīgs faktors šo pilsētu tālākai augšanai. Zināmā mērā tas skar arī Bramptonas pilsētu.

Ontario provinces dienvidus daļai, kas jau tagad ir visbiežāk apdzīvotā daļa Kanadā, paredzāma izveidošanās par Kanadas rūpniecības apgabalu. Ka tas tiešām tā veidojas, to jau liecina daudzās Ontario ezera tuvumā uzceltās un vēl vairāk vēl tik projektētās fabrikas. Arī lielās auto fabrikas, kā 1952. g. uzceltā Forda fabrika Oakvillē un General Motor fabrika Ošavā, ir klāt pie minētā lielā ūdensceļa. Apbūves gabalu un māju cenas Ontario provinces dienvidus daļā, sevišķi lielā ūdensceļa tuvumā, pēdējos gados ir jūtami gājušas uz augšu.

Kanadas puķu pilsēta Bramptona gan neatrodas tieši pie Ontario ezera un par ostas pilsētu tā nevar kļūt. Tomēr nelielais attālums no šī ezera ir stipri vien iespaidojis Bramptonas augšanu. 1952. g. še uzceltas arī pāris metalla apstrādāšanas fabrikas. Vēl vairāk Bramptonā uzplaukst tieši dzīvokļu būvniecība. Pēdējos pāris gados ir izbūvēti pilnīgi jauni dzīvokļu kvartāli. Pārsvarā ir vienstāvu mājas (bungalovi), retāk divstāvu dzīvojamās mājas. Agrāk lielāko tiesu celtas tikai divstāvu dzīvojamās mājas.

Pamazām pārveidojas arī Bramptonas centrs — tirdzniecības rajons. Vecās ēkas viena pēc otras tiek nojauktas un to vietā paceļas modernas veikalu celtnes. Nupat par modernu veikala jaunceltni domā arī pazīstamais Loblava tirdzniecības nams, un šim nolūkam vajadzīgais būvlaukums jau ir sagatavots.

Līdz ar būvniecības uzplaukumu un iedzīvotāju palielināšanos ir pieaugusi Bramptonā arī kustība, tādēļ galvenā iela izrādās par šauru. Lai novērstu traucējumus, tad pilsētas valde ir stājusies pie Main ielas paplašināšanas. Šajā gadā gan pārcel tikai ietves, bet pašu ielas paplašināšanu veiks nākošā gadā. Tāpat pilsētas valde izbūvē arī galveno kanalizācijas vadu.

Latviešu skaits Bramptonā nedaudz pārsniedz simtu. Daļa no latviešiem strādā arī būvdarbos, gan Bramptonā, gan arī apkārtnē. Kaut gan latviešu darba spēks še ir līdzējis uzcelt un arī pārbūvēt daudz ēku, tad savā īpašumā jaunceltni ir ieguvusi tikai viena latviešu ģimene. Pārējo latviešu namsaimnieku īpašumā ir agrāko gadu celtnes, kuŗām cena ir nedaudz zemāka. Pašreiz latviešu namsaimnieku kopskaits te ir jau 16. Jaunākais latviešu namsaimnieks ir K. Ezītis, kurš ar ģimeni savā namā pārcēlās tikai augusta sākumā.

J. R.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KAS VAINOJAMS PARALLĒLISMĀ?

Laikrakstā Laiks š. g. 15. augustā n-rā lasām aizrādījumu, ka no Latviešu Informācijas Centra izstājušies Alfr. Bērziņš, A. Liepa, E. Freivalds, J. Šāberts u. c., Aizbildinoties ar iemeslu, ka LIC veicot parallēlu darbu Informācijas birojam pie ALAs, ko vada Alfr. Bērziņš.

Pirmkārt — runājot par parallēlu darbu, jāatceras, ka pēdējā ALA's kongresā Grand Rapidos Informācijas birojs saņēma no delegātiem pelnītus pārmetumus par bezdarbību, jo varēja uzrādīt gandrīz vai tikai darbības plānus nu projektus. Tai pašā laikā LIC bija tikko izdevis „Latvian Bulletin" (angļu valodā) jaunāko numuru. Šaubos, vai nekā nedarīšanai ir kāds parallēlisms ar nopietnu darbu.

Bet neatkarīgi no tā, minētā aizrādījumā teikts, ka LIC nodibināts 1950. g., kamēr Informācijas birojs pie ALA's veidojās vairāk kā gadu vēlāk. Ja atceramies tik bieži daudzināto tēzi, ka ALA tikai koordinē jau pastāvošo organizāciju darbu, jājautā, kas galu galā radījis parallēlismu — organizācija, kas jau kopš trim gadiem sekmīgi veic ārējās informācijas un pretboļševistiskās propagandas darbu — LIC vai Informācijas birojs, kas dibinājās labu laiku vēlāk un sevi parādījis vēl lielāko daļu tikai vārdos? Varbūt Informācijas biroja vadītājs varētu atbildēt 1) vai viņš atzīst, ka LIC nav spējīgs sekmīgi veikt ārējās informācijas uzdevumus, un kāpēc un 2) kā Informācijas birojs ir pierādījis, ka tas ir spējīgāks veikt šos uzdevumus?

Zīmīgi, ka šī nav pirmā reize, kad ALA, kas tik ļoti cīnās par parallēlisma likvidēšanu organizāciju darbā, pati nodibinājusi, kā daudziem liekas, gluži bez vajadzības — parallēlus institūtus. Es te domāju ALA's Stipendiju fondu, par ko jau laikrakstā bija izteicies E. E. no Bostonas (š. g. 5. augusta n-rā).

Liekas, ka lieta te skaidra. Kaut ko sākt ir grūti un bieži arī visai nedroši. Un tā, kad vienam otram „funkcionāram" pietrūkst ko ziņot savā darbības pārskatā (un kaut kas taču jāzino, jo citādi publikā varētu rasties „gluži maldīgs" uzskats, ka viņi nekā nedara), tad jālūko ņemt darbu un uzdevumus laukā no rokām tām organizācijām, kas jau guvušas zināmus panākumus.

S. B. Ņujorkā

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanadu nodaļas

Valdemārs Akācis

BĒRZAINES IEMĪTNIEKI IEKĀRTO JAS DZĪVEI

CIEMOS INVALĪDU JAUNAJĀ MĪTNĒ

Kad Freiburgas ātrais tramvajs no slavenā Freiburgas Minstera, kurš slien savu vareno troni pāri drupu laukam, aizvizina līdz savai gala piestātnei, tad vēl krietns brīdis jākāpj pret kalnu, līdz piekalnē, krāšņā koku zaļumā, acis pamana pazīstamos Bērzaines jumtus.

Izejot cauri vārtiem, apņem koku ēnas, pretī mirdz nelielu, piekalnē mākslīgi radītu dīķīšu spoguļi, un tiem pāri svētdienīgā mierā mīksti un vijīgi liecas sidrabainie sēru vītolu zari. Baltas, kā gulbji, nepiegriežot gaŗāmgājējam vērību, cēli peld piecas pīles. Vēl kāpiens, un tad jau pretī pasmaida Bērzaines logi, neredzēti kupls zilu un sārtu hortenziju ziedu uzkalniņš, un drīz var spiest roku paziņām, ar ko vadītas kopā senās kaŗa dienas.

Gandrīz visu Bērzaines 6 ha platību, ko bērzainieši dēvē par muižu, klāj auglu dārzs. Ābelēs spīd vēl gaŗi āboli, zālē gul nelieli dzelteni bumbieri, pamirdz lazdu riekstu čemuri, un ja arī šī gada dārza raža nav sevišķi bagāta, tad tur visvairāk vainojama ziedu laika salna. Var gan arī redzēt, ka labākas nākošā gada ražas dēļ ap auglu kokiem deŗētu aprakt zemi un kārtīgi apmēslot. Starp auglu kokiem šur tur dobēs galvas sagriezuši kāposti, paspīd paprāvi ķirbji un dūšīgi runkuļi. Slapjā pļaujas laika dēļ augusta sākuma vējš atnes vēli plauta siena smaržu, tā kā abām Bērzaines govīm barības, kaut ne sevišķi vērtīgas, būs diezgan. Vīnogām aizmetušies krietni ogu ķekari, un varbūt Bērzaines brūzītim, kuŗš nopirkts līdz ar īpašumu un licenci, rudenī varēs uz laiku noņemt svina plombi. Katrā ziņā lielajās pagraba mucās varēs dumpoties un rūgt arī ābolu un bumbieru mosts, kuŗu labprāt dzeļ ne vien švābi, bet arī latvieši. Iekalnē starp prāviem bērziem, bumbierēm, ēdamajiem kastaņiem un citiem kokiem vēl var saskatīt ogles un pelnus. Tur bērzainieši pirmoreiz Freiburgas priekšpilsētas Cēringas piekalnē sakūruši latviešu jāņuguni, tricinot kalnu līgo dziesmām. Varbūt būtu derējusi dūšīgāka līgošana, aplīgojot arī Bērzaines kartupeļu un aveņu plantācijas, kur mazliet saaugšas arī nezāles. Bet vēl jau bērzainiešu nav daudz, un līgošana nav pirmajā gadā tik vareni izskanējusi. Trūkst arī vēl darba roku. Jāņu laikā bijuši tikai astoņi līgotāji. Pēdējā laikā gan vācu dzīvokļu pārvalde atkal atbrīvojusi daļu Bērzaines telpu no no vācu iemītniekiem, un tur sev jaunu mājvietu varējuši rast atkal seši latviešu invalīdi. Taču dzīvošana bērzainiešiem vēl ir krietni vien saspiesta, kas visumā atgādina nometņu laikus. Tā kā pagaidām pajucis arī kopgalds, tad katrs arī ēdienu vāra pats sev kā prot. Protams, tāda vārīšana, kad kabatā ir tikai neliela penzija, tāpat kā veļas mazgāšana, kaut pagrabā šim nolūkam ir dažas mazgājamās ierīces, amputētajiem un citiem ar stiprāk iedragātu veselību nevar būt patīkama. Uz modernām veļas mazgājamām mašīnām, kādas pārjūras latvietēm kļuvušas pilnīgi nepieciešamas, bērzainiešiem būs varbūt jāgaida ilgi. Bet viss sākums ir grūts, un arī Bērzaine latviešu rokās nav vēl gadu.

Apkārtējie vācieši, kuŗi no sākuma ziņkārīgi nākuši pa gabalu bērzainiešus apļūkot kā kādus svešzemju putnus, drīz cerams būs ar latviešiem apraduši un neuzskatīs tos par ienācējiem no cilvēkēdāju zemes, kaut gan daža Cēringas mamma, laikam baidīdamās no latviešu puišiem, savas meitas vēl vadājot pie rokas. Attiecības ar vietējām vācu iestādēm esot labas, un daudzos gadījumos tās izrādot pat zināmu pretimnākšanu, un šķiet, ka draudzīgu kaimiņu attiecību nodibināšana ar tuvāko un tālāko apkārtni ir pašu bērzainiešu rokās.

Kad uzkāpj Bērzaines augstākajā vietā pie pašu meža, kuŗā gan šogad vēl visai labi neaugot sēnes, tad kā uz plaukstas var pārredzēt nevien visu Daugavas Vanagu un līdz ar to latviešu tautas īpašumu, bet arī labu tiesu līdzenuma starp kalniem, kur mirdz Freiburgas baltās dzīvokļu jaunceltnes, pelēcīgās vecās ēkas un iesārtie baznīcu torņi. Pilsētas lidlaukā slaikus lokus met lidmašīnas. Tur lejā pilsētā rit, viļina un aicina dzīve...

Vīnogu raža šogad būs laba

Piekalnē, kaŗa un varbūt arī dvēseles brūcēm smeldzot, var nu dzīvot un atpūsties tie, kas visvairāk ziedojuši Latvijas brīvībai. Kuplo koku ēnas, pārrunājot pagājušās cīņas, mīl nevien mūsu Bērzaines invalīdi, bet arī bērzainiešu jaunā paaudze, kuŗai ir lieliska, veselīga un vienreizēja spēlēšanās vieta. Dažai mātei gandrīz jāžēlojas, ka tādēļ puika pat mācīties negribot. Par spīti tam veco kaŗa vilku dēļus izdodas sastapt dārzā pie grāmatas. Bērzainieši rokas klēpī netur, veicot savus ikdienas darbus, un dažs labs no viņiem nevar vien sagaidīt, kad Bērzaines tagadējās lielākās celtnes pagrabos varēs likt atskanēt darbnīcu troksnim.

Varbūt vakaros, kad lejā iemirdzas vilinošās pilsētas ugunis, kārdinājums tur nokļūt, just kaut brīdi dzīves straujumu ar visiem raibumiem un mākslas priekiem, kļūst vēl lielāks, bet kam kājas un veselība palikusi kaŗa laukā, nav viegli mērot kalnaino ceļu. Viens otrs žēlojas, ka nevien pastaiga Bērzaines iekalnē esot pagrūta, bet līdzenuma ļaužu dvēseli spiežot arī kalni. Kāds, kam neliels motorizēts satiksmes līdzeklis, nopūšas, jo pat tas sākot niķoties, līdz nokļūstot Bērzaines piekalnē. Tā kā nelielais zaļais rokas traktoriņš lāgā negribot vilkt kalnā pat pāris kartupeļu maisus, tad bērzainiešiem par ļaunu nebūtu kāds kopīgs un spēcīgs braucamais. Bet trūkst jau vēl daudz kā — galvenais telpu, lai šeit varētu pulcēties pēc iespējas lielāks aizsauto Vanagu pulks. Projekts pirmajai Bērzaines jaunceltnei, ko izstrādājusi jaunā latviešu architekte, nav bijis vietējiem pilsētas kungiem pa prātam. Tie ļaujot reālizēt tikai kāda vietējā — freiburģieša projektu. Tas kavējies, un ja vien neradīsies jauni šķēršļi, tad tomēr iespējams, ka šīnī rudenī Bērzaines jaunbūvi arī sāks un dabūs zem jumta. Jaunajai celtnei, kuŗai sekos arī nākošā, paredzēti 8 trīs istabu dzīvokļi ar virtuvēm un vannas istabām, tā kā tur patīkamu pajumti varēs atrast krietni daudz invalīdu. Protams, tās būs tikai jaunas labas sienas, kuŗās daudziem trūks tās pašas vecās nometnes gultiņas. Taču, kad saradīsies vairāk „veco zēnu," viņi varbūt atradīs padomu arī šinī ziņā. Tad, cerams, sāks risināties arī sabiedriskā dzīve, un radīsies telpas kopējiem pasākumiem un lasītavai. Bērzaine jau esot saņēmusi ziedotu radio aparātu un citas mantas tādām vajadzībām. Plaukt tā stāv jau arī neliela bibliotēka. Kanadas Latvija Amerikā, ASV Laiks un Vācijas Latvija nav aizmirsuši piesūtīt bērzainiešiem arī pa laikrakstam eksemplāram. Varbūt savu pienākumu pratīs atcerēties arī Zviedrijas, Anglijas un citu zemju latviešu laikraksti, žurnāli un grāmatu izdevniecības, lai latviešu cīnītāju mītnē netrūktu arī latviska vārda.

Laiks steidzas un, lai nenokavētu vilcienu, jālaižas drīz no kalna lejā. Brīnums, kur paskrējušas stundas, tā ka neiznāk apruna ties ne ar saslimušo Bērzaines pārvaldnieku Māmis kungu, ne ar visiem bērzainiešiem. Kad aiz muguras paliek Bērzaines ļaudis, ēkas, dārzs, un vārti, tad negribot jāapstājas un jāskatās atpakaļ. Paši apdrupušie Bērzaines vārti, kā prasīties prasās pēc uzkopšanas un kādas gaumīgas plāksnes vai zīmes, kas norādītu, ka šī ir latviešu mītne, kur mīt mūsu aizsautie vanagi, kuŗi cīnījušies nevien par Latvijas, bet arī par Eiropas brīvību. Bērzaine ir tiešām skaista, bet lai tā kļūtu patiesas mājas mūsu cīnītājiem, vajadzīgi vēl līdzekļi, un galvenais — stipras, čaklas rokas, kas palīdzētu šo zemes stūrīti pārveidot skaistā ziedošā dārzā, kur valda skaistums miers un saticība.

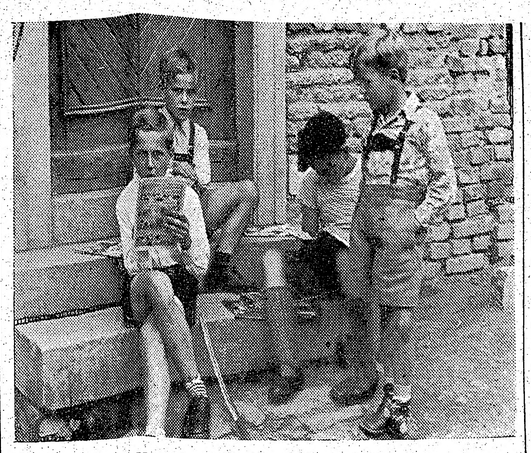

Jaunie Vanagi Bērzainē jūtas jau kā savās mājās

Nodibināta Baltic Concert Assoc.

The Latvian Trio līdzšinējais vadītājs Viktors Ziedonis Indiānapolē nodibinājis Baltic Concert Assc. Nākošā sarīkojumu sezonā aģentūra Indiānapolē sarīkos 5 izcilus koncertus, jo līdz šim latviešu organizācijām šādus sarīkojumus nav bijis pa spēkam organizēt. Koncerti notiks Ingum Nārunam, Karmenai Bērensonei, māsām Gūtbergām un The Latvian Trio. Nodibinātās BCA vadītājs griezies pie koncertu rīkotāja E. Keiša ar rosinājumiem par izcilāko Baltijas mākslinieku koncertu sarīkošanu arī citur.

Koncertantu sērijā uzņemta arī Ludmilla Sepe, kuŗa pašreiz kārto vīzu iebraukšanai ASV. Starplaikā Keišs sācis sarunas ar vienu no izcilākām pašreizējām Vācijas vijolniecēm Inu Šolteforti, kas dzimusi Rīgā un mācījusies arī bij. Latvijas valsts konservatorijā. Viņas tēvs savā laikā bija akc. sab. Turība direktors un pazīstams saimniecisks darbinieks Latvijā. Šolteforte apceļojusi visu Eiropu, iegūstot ievērību ar savu virtiozitāti, un izteikusi vēlēšanos ar savu mākslu iepazīstināt arī Kanadu un ASV. Viņas koncertu turneju organizēs Ziemeļamerikas koncertu aģentūra.

Kas tev pieder un kas tu esi

Šai kontinentā cilvēku vērtē pēc tā, kas tam pieder, resp. kādus civilizācijas labumus viņš bauda, kamēr Eiropā pēc tā, kas viņš pats ir, resp. kāds ir viņa kultūras līmenis. Bagāts veikalnieks vai krodzinieks mūsu vērtību apziņā nebija salīdzināms ar profesoru, ārstu vai mācītāju. Mēs arī tik daudz nedomājām par to, lai mūsu bērni taisītu „šeftes" un tā kļūtu bagāti, kā par to, kā dot viņiem iespējami augstāku izglītību, kam tā kā tā seko labs materiālais stāvoklis. Mūsu izglītība nebija izteikti amatnieciski profesionāla — vērsta tikai uz naudas taisīšanu, kā tas ir šeit. Lai iekļūtu augstskolā, vajadzēja beigt vidusskolu ar ļoti plašu un vispusīgu programmu, kas cilvēku pacēla augstā kultūras līmenī ar spējām orientēties jebkuŗā zinātnes, mākslas sabiedrības lietu vai citā nozarē. Mūsu jaunie cilvēki tad arī jau vidusskolā sāka veidot savu pasaules uzskatu — radīt savu gara pasauli. Eiropā reti bija jautājums, ar ko kāds jauneklis griezies pie Karlaila: „Ko lai es daru?" — „Radi pasauli," sacījis Karlails. „Pasaule ir jau radīta," atbildējis jauneklis. „Tava vēl nav," teicis viņam Karlails. Bēthovens vai Mocarts, Goete, Šekspīrs vai Rainis nav tie, kas viņi ir tādēļ, ka viņiem kas piederēja vai nepiederēja, bet tamdēļ, ka viņi paši savā gara dzīvē kaut kas bija. Un lai lieta kļūtu vēl skaidrāka, novilksim savas kurpes no kājām un bijībā tuvosimies tam Lielajam no Nācaretes, kam nekas nepiederēja, bet kas pats bija viss. Mēs dzirdam viņu sakām: „Ko līdz, ka tu visu pasauli iemanto, ja tava dvēsele zūd. „Un varbūt nav lielāka traģēdija, ka tava dvēsele zūd mūžībai, bet ka tā zūd tev pašam jau šeit, šai pasaulē, kuŗā mēs neko neesam ienesuši un no kuŗas neko neaiznesīsim, kuŗā mēs esam tikai viesi uz to īso laika sprīdi, ko sauc par cilvēka mūžu. Vēsturi raksta ne par tiem, kam kaut kas piederēja, bet par tiem, kas paši kaut kas bija. Ir labi baudīt civilizācijas labumus, bet vai iespējami labāka materiāla eksistence ir viss cilvēka dzīves uzdevums? Tad jau tiem (ņemot gluži parastu piemēru), kam tā materiālā labklājība šeit ir labāka kā dzimtenē, un tādu ir daudz, nebūtu turpu vairs jāatgriežas. Un tomēr, arī daudzi no tiem nedomā: ubi bene — ibi patria (kur labi, tur dzimtene) un atgriežsies. Tas nozīmē, ka materiāla labklājība vien nav viss, ka cilvēks nedzīvo no maizes vien. Tas nozīmē, ka tava dvēsele alkst pēc ābeļziediem, kas tavas dzimtenes klusajos dārzos izplaukst un birst, pēc līgo dziesmas Jāņu naktī, kas tavas dvēseles dziļumos ieskān tikai tur pie Baltijas jūras; bet tās nav materiālas vērtības.

Ja mūsu jaunatne šī kontinenta trimdā vairāk domās tikai par to, „kas man pieder" un atstās novārtā to, „kas es esmu," tad gan par šo latviešu tautas daļu vēsturei nebūs daudz ko teikt.

K. Kampe

SIEVIEŠU KONGRESS TORONTO

Pag. nedēļā Toronto sākās „The Associated Coutry Women of the World" konference, kuŗā piedalās delegātes no visas pasaules, kas iepazīstina konferenci ar sieviešu stāvokli visdažādākās valstīs. Šī organizācija daudzās zemēs izcīnījusi vēlēšanu tiesības sievietēm un rūpējušās par izglītības pacelšanu. Konference pieņēma īpašu rezolūciju, kuŗā solās visiem spēkiem atbalstīt Apvienotās Nācijas cīņā par tiesībām, ekonomisko labklājību, izglītību un pasaules mieru.

Par ACWW jauno prezidenti ievēlēja Austrālijas pārstāvi — A. M. Berry, kas Austrālijā tikai ar 3 pastāvīgiem strādniekiem vada 42 tūkstošu akru lielu aitu audzētavu.

Vicepriekšsēdes pienākumus uzņēmās Evelyn Klein-Menolda van Schovenburg no Holandes, De Soysa no Indijas, Hugh Summer no Kanadas.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Nesen Manhatanā satiku it smaidīgu kādu pazīstamu politisku darbinieku. Kādēļ tad šis tik lustīgs? Esot ienācis prātā kāds politisks anekdots: ārsts pie slimnieka — mirēja gultas jautājis, vai viņam neesot kāda pēdējā vēlēšanās. „Jā, kaut es būtu aicinājis kādu c i t u ārstu," atteicis slimais.

Ha, ha, ha, bet kur tad te politika? — Anekdots taču attēlojot mirstošo Latviju 1940./41. g. komūnisma okupācijas laikā, kuŗas pēdējā vēlēšanās bijusi: ak, kaut valsts kuģa stūres rats atrastos citu vīru rokās... Vai tad tā neesot bijis, ka tā laika valsts likteņa lēmēji esot labprātīgi, bez iebildumiem un protestiem, ielaiduši zemē svešu kaŗaspēku, atkāpušies no saviem amatiem, apspiedinājuši leļļu valdību un pat, kad jau cilpa bijusi apvīta ap valsts galvas kaklu, viņš saviem uzticamākiem līdzstrādniekiem Rīgas pilī nemēģinājis nodot kādu politisku testamentu, vai brīvai pasaulei pavēstāmu protestu...

Patiesi, šī ir tematika, par kuŗu dziļdomīgi klusē kā nacionālvēsturnieki, tā politiķi. Kas gan slēpjas šīs traģēdijas pamatā?

*

Lineburgā, Vācijā, baltvācu zemes apvienību kongress, ko vadīja barons Manteifels, par „Landmanšaftes" goda biedru vienbalsīgi ievēlēja Landesvēra virspavēlnieku Flečeru. Kongress nolēma uzņemt arī zobeņbrāļu insignijas: melns krusts baltā laukā...

Latviešu bauriem būs atkal izdevība mest kūkumus...

*

Amerikā pie baznīcām parasti izliek vitrīnas ar ticības saukļiem un nākošā spredika tematiem. Kādas Masačuzetas Metodistu baznīcas vitrīnā bija lasāma šāda nākošās svētdienas dievkalpojuma programma:

1. rindā: „Vai Jūs esat kādreiz bijuši ellē?"

2. rindā: „Sanāciet un paklausieties mūsu ērģelnieci!"

Letiņiem nemaz nav jāiet klausīties ērģelnieci, lai sajustos kā ellē, jo ap rītausmu jau katra cienīgāka vārda dienas dzersme atgādina „mazo ellīti".

Kurzemnieks.

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... Mormoņu baznīca Edmontonā pirms kāda laika izslēgusi no baznīcas poligamijā apvainotos mormoņus, kas esot aizliegta kopš 1890. gada. Tā kā daudzsievības piekopšanu tiem pilnīgi nevar pierādīt, tad izslēgšanas iemesls ir novirzīšanās no baznīcas doktrīnas.

... viena no strauji uzplaukstošām rūpniecības nozarēm Kanadā ir televīzija. Šogad pārdoti televīzijas aparāti par 150 miljoniem dolaru. Rēķina, ka līdz gada beigām šogad vien būs televīzijas aparātus iegādājušies 350 tūkstoš kanadiešu. Jaunā nozare ir aktīvizējusi daudzas rūpniecības nozares. Televīzijas aparātu ražošanai šogad patērēts tērauds par 2.400.00 dolariem, lampiņas par 10.700.000 dolariem, papīrs par 2.300.000 dol., un tā daudz citu materiālu izlietots šai rūpniecībā. Daudz darba radies arī mēbeļu fabrikām un plastikas rūpniecībai u. t. t. Antennas vien šogad pārdotas par 20 miljoniem dolaru.

Televīzijas rūpniecība likusi atvērties daudzām jaunām firmām, devusi darbu jauniem strādnieku kadriem, kaut īstenībā atrodas savas attīstības pirmsākumā, un turpmāk tā sola izvērsties arvien plašāka.

... pēc 40 dienām pabeigs naftas vadu būvi no Sarnijas līdz Toronto. Eļļas caurules, locīdamās kā milzīgs tārps, no Sarnijas dodas uz Toronto, un tos pavada vesela strādnieku armija, kas kopā ar ģimenēm dzīvo „troileros". Astoņu collu resnās eļļas caurules paredz Toronto sasniegt ap 1. oktobri.

Sun Oil sabiedrība lauksaimniekiem, caur kuŗu zemi ies naftas vads, maksā 10 dolaru un 1 dolaru īpaši par katru vadu. Tas nozīmē, ka caurmērā, ja vads krusto 100 akru farmu, lauksaimnieks saņem 110 dolaru.

Drīz beigsies bērnu vasaras prieki

ED. KEIŠA DIŽŠARŽS LATVIJAI AMERIKĀ

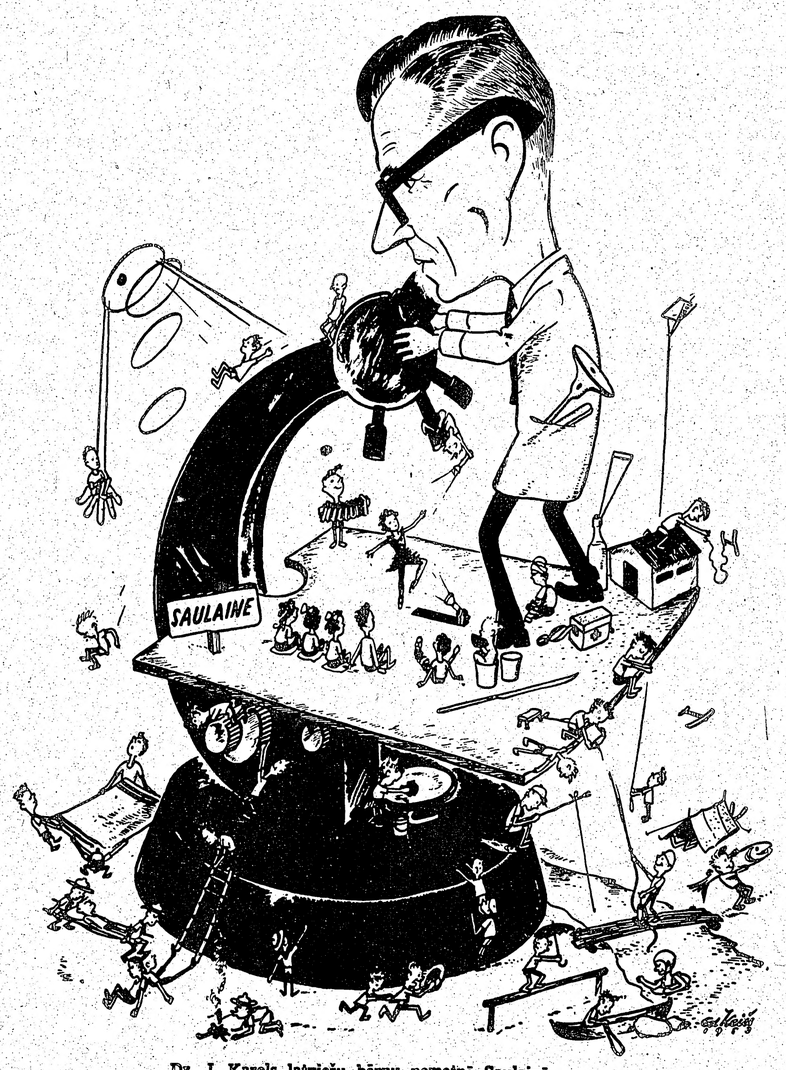

Dz. J. Karols latviešu bērnu nometnē Saulainē

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NUJORKĀ

Tāpat kā iepriekšējos gados, Nujorkas latviešu draudzei izdevies arī šogad noorganizēt vasaras nometni latviešu bērniem Lutera-ņu iekšmisijas Vilbura Herlicha nometnē pie Tovneras, N.Y. 26. augustā uz turieni dodas 70 latviešu bērnu vecumā no 8 līdz 14 gadiem, un pavadīs tur divas nedēļas. Pirms izbraukšanas bērnus svētdienas skolas telpās apskatīja latviešu ārsti. Nometni vadīs māc. A. Ozols. Nometnes personāls — audzinātāji, māsas, virtuves darbinieki — ir latvieši.

DV apvienība Nujorkā rīko sezonas atklāšanas balli 12. septembrī, Bēthovena zālē.

GRAND RAPIDI

5. buršu salidojums ASV notiks sestdien, 5. septembrī, plkst. 6.30 Grand Rapidu latv. biedrības namā, 342 Bridge St., N.W. Par piedalīšanos salidojumā lūdzam laikus paziņot kopas sekretāram J. Radziņam, 2121 Denwood Ave S.W. Grand Rapids, Mich.

LINKOLNA

DV Linkolnas nodaļa nodomājusi sarīkot biedriem un interesentiem dažādu priekšlasījumu ciklu. Pirmais priekšlasījums notiks š. g. septembra mēneša sākumā, referēs Dz. Antoniķis par auto kopšanu un uzturēšanu kārtībā. Linkolnas nod. valde savā pēdējā sēdē nolēma atbrīvot kaŗa invalīdus no ieejas maksas savos izrīkojumos. Šis lēmums attiecas arī uz invalidiem, kuŗi nav nodaļas biedri.

16. augustā notika Linkolnas latviešu ev.-lut. draudzes jaunpirktās draudzes mājas iesvētīšana. Māja atrodas pretim Grace baznīcai, kuŗā draudze notur savus dievkalpojumus (Washington St. 2199). Pirms mājas iesvētīšanas notika svinīgs dievkalpojums Grace baznīcā, pēc kam draudzes locekļi ar viesiem devās uz draudzes māju. Iesvētīšanā piedalījās prāv. K. Birznieks, Nebr. ev.-lut. draudzes prezidents Dr. T. C. Šuldts, Mid-West sinodes prez. rev. L. R. Volfs., Grace bazn. māc. Lešeris un draudzes māc. H. Jesifers. Nams bija greznots Latvijas un ASV karogiem un ozola lapu vītnēm. Sveicienus nodeva Nebr. latv. palīdz. biedrības pr-ks E. Ādminis un DV Linkolnas nod. pr-ks Dz. Antoniķis. Noslēgumā runāja draudzes pr-ks A. Silenieks. Pēc iesvētīšanas visi kopīgi pakavējās pie skaisti klātiem kafejas galdiņiem.

Draudzes dāmu komiteja paredzējusi sarīkot š. g. 4. oktobrī Pļaujas svētkus ar bazāru. Daļu atlikuma paredzēta Vācijā palikušo tautiešu atbalstam.

Š. g. septembrī pie Nebraskas universitātes lauksaimn. fakultātes ēkas Linkolnā paredzēts atklāt piemiņas plāksni bij. valsts prez. K. Ulmanim, kuŗš studējis šinī universitātē. V. Z.

BOSTONĀ

Svētdien, 16. augustā Ģetzemenes kapu birztalā Bostonas tuvumā notika Amerikas latviešu kolonijas 65 gadu svētki. Svētkus noorganizēja Bostonas latv. luterāņu draudze ar Sieviešu biedrību. Svētkos ieradās daudzi veclatvieši. Viņu vidū bija arī pirmais iecelotājs un visu latviešu sabiedrisko pasākumu celmlauzis Jēkabs Siebergs.

Siebergs atskatījās uz 65 nodzīvotiem gadiem ASV. Sieberga tēvu tautieši godināja ar dziesmām un runām. Atceres svētkus ar dievkalpojumu ievadīja māc. K. Selmers, runādams par Bābeles torņa celšanu un tā iznākumu. Dievs vēlējies, lai latvieši Amerikā baznīcās lūgtu Dievu savā valodā.

Olgerts Liepiņš referēja par Savienoto Valstu latviešiem un viņu nozīmi tagadējā laikā, mudinādams, lai tautieši neaizmirst savu valodu, valoda ir tā, kas mūs vieno un saista pie latviešības. Amerikā visas tautības var brīvi izkopt savu kultūru, tas jādara arī mums. Kas var zināt, kas notiek ar mūsu tautu dzimtenē. Varbūt to krievi iznīcinās, tad kodols varētu saglabāties Amerikā.

Osvalds Akmentiņš savā runā izcēla draudžu nozīmi ASV latviešu dzīvē, jo tās vissekmīgāki saturējušas ap sevi latviešus. No jaunās paaudzes ir jau izaugusi izcili zinātnieki, ārsti, mācītāji utt. Draudzes lai palīdz tiem, kas šai zemē gribēs palikt, gan arī tiem, kas vēlēsies doties atpakaļ uz atbrīvoto Latviju. Māc. Galiņš patriotiskos vārdos izteica jauno iecelotāju vēlēšanos un lūdza, lai veclatvieši to nepārprot un neņem ļaunā — mēs reiz gribam doties atpakaļ uz dzimteni.

Amerikas latviešu celmlauzis Jēkabs Siebergs stāstīja par pirmajiem gadiem ASV. Viņš še ir biedrību un draudžu dibinātājs. „Mēs visu laiku dzīvodami ASV esam domājuši par Latviju. Kad Latvija nodibinājās, mēs sūtījām naudu un apavus Latvijas Sarkanajam Krustam. Piem. 1920. g. nosūtījām 3000 dol. vērtībā (toreiz bija divreiz lielāks)" teica Siebergs. Vēl runāja Bostonas veclatviešu pārstāvis Alfrēds Pinkulis. Ar sirsnīgu un atjautīgu valodu viņš radīja lielu jautrību klausītājos.

Pieminot tautas likteni tagad un pagātnē, klātesošie nodziedāja: „Kas tie tādi, kas dziedāja".

Sirsnīga jo sirsnīga bija tā daļa, kad sumināja Jēkabu Siebergu. Klātesošie piecēlušies kājās viņu godināja ar dziesmu Dievs dod tautas darbiniekiem. Pēc svētku runām sekoja maltītes ieturēšana brīvā dabā, kas pagāja sirsnīgās valodās. Tur sarunājās veclatvieši ar jaunajiem iecelotājiem, pārrunājot gan savas aktuālās vajadzības, gan arī pieminot kopējus paziņas dzimtenē.

-iņš

CEĻA VĀRDI

Nesaki nekad ardievas visām illūzijām! Kad to vairs nebūs, tu pats tomēr joprojām paliksi — bet būsi beidzis dzīvot.

Marks Tvens

Mazvērtīgas dvēseles pazīme ir tāda, ka pārdzīvojot ciešanas, tā cenšas ievainot arī otru. B. Paskāls

Brīnums notiek tur, kur ir stipra vēlēšanās.

V. fon Heidenstams

Muļķi cīnās, bet gudrie māk saprasties.

Anglu sakāmvārds

Kādēļ lai mēs norūpētos par nāvi? Dzīvē taču ir tik daudz svarīgu jautājumu, kas jāatrisina vispirms.

Konfūcijs

SPIEGU SISTĒMA VIŅPUS DZELZS AIZKARA

NO KATRIEM 20 IEDZĪVOTĀJIM 1 IR SPIEGS

Rietumniekiem vēl arvienu grūti izprast, kā komūnistu okupētajās zemēs viņpus dzelzs aizkara, pēc padomju piegrieztnes iekārtotā policijas sistēma piespiež miljoniem godīgu pilsoņu pret viņu gribu izspiegot savus kaimiņus, darba biedrus un radus.

Komūnistu tirannija Padomijā praksē pierādījusi, ka valdīšana ar denunciācijas palīdzību ir vienkārša. Ar sīki noorganizētu „drošības policijas" tīklu, komūnisti šodien pārvaldītajās satelītu zemēs kontrolē ikvienu saimniecības daļu, katru norisi vietējā darbā un sabiedr. dzīvē. Ziņotāji un provokātori iesaistīti vai iefiltrēti ikvienā iestādē, birojā un darbnīcā, teātros, bāros, restorānos un kafejnīcās, tādi atrodas uz katra tvaikoņa, katrā vilcienā. Pilsētās un ciemos šie ziņotāji noorganizēti pa māju blokiem. Pat skolās ir savs ziņotāju tīkls. Čeka saka, ka saurmērā starp katriem 30 pilsoņiem ir viens, kurš kalpo tai kā aģents — ziņotājs, bet patiesībā šo spiegu skaits ir daudz lielāks — vismaz uz katriem 15 līdz 20 iedzīvotājiem pa vienam.

KĀ KOMŪNISTI NOORGANIZĒJUŠI SPIEGU TĪKLU?

Rietumeiropieši maldīgi domā, ka pat komūnistu režīma gadījumā viņu zemēs gan nebūtu iespējams radīt kaut kādu spiegu un nodevēju sistēmu. Pirms gadiem 5 - 6 gluži tāpat domāja tādu patriotisku zemju vadītāji politiķi, kādas ir Polija un Čechoslovakija. Šodien arī tur tūkstošiem godīgu un lojālu pilsoņu iesaistīti čekas dienestā.

Bēgļi, kuriem izdevies izlauzties cauri Dzelzs aizkaram, savās liecībās pastāsta, kā viņus komūnisti piespieduši darboties par ziņotājiem.

Lūk, te ir kāda ungāru tirgotāja stāsts, kurš dzīves iztiku pelnījis spekulējot ar pulksteņiem. Kad viņš notverts, čekas AHV leitnants Fekete viņam draudējis: „Par spekulāciju jums draud 6 mēn. cietumsods, pēc tam es jūs nosūtīšu uz darba nometni, kur jūs varēsit pūt visu savu dzīvi. Iespējams, ka jūsu nozieguma dēļ arī jūsu ģimeni piemeklē līdzīgs liktenis. Jūs jau zināsit, kā mēs apejamies ar strādnieku šķiras ienaidniekiem. Bet es jums dodu iespēju glābt sevi un savējos — kalpojiet mums! Jūs saņemsit arī algu, bet lieta ar tiem pulksteņiem tiks nodota archīvā..."

Tirgonis lūdzis 24 stundas apdomāšanai. Viņš savu stāvokli izstāstīja sievai, un abi nolēma piedāvājumu noraidīt, lai nāk kas nākdams. Tirgoni ieslodzīja čekas nopratināšanā, leitn. Fekete viņam nirdzīgi pavēstīja: „Jūsu sieva gribēja runāt ar jums, bet viņa bija par nespēcīgu šeit ierasties. Jūsu bērniem trūkst pat piena. Jūs ar savu ietiepīgo stulbumu tīšu prātu nobendēsit sa-vus mīļos..." Tirgotājs neiztu-rēja un parakstīja solījumu strādāt par čekas aģentu, lolojot cerību, ka varbūt tieši šādā veidā izdosies ar ģimeni aizbēgt no dzimtenes. Sešus mēnešus vēlāk, brīnumainā kārtā, tas viņam patiesi arī izdevās.

ARĪ JAUNIEŠI ČEKAS KALPĪBĀ

Arī nepieaugušus jauniešus čeka meistarīgi padara par saviem ieročiem. 1946. g., kad Pēteris Zalevskis bija tikai 12 gadus vecs, viņš kopā ar citiem puikām, vienīgi palaidnības pēc, no māju sienām noplēsa pāris „darba ļaužu bloka" vēlēšanu plakātus. Poļu čeka UB zēnus notvēra, 3 dienas turēja krātiņā un draudēja tiem ar 5 g. cietumsodu. Īsi pirms „tiesas", UB virsnieks puikām laipni piedāvāja: „Cietuma vietā es jums dodu izdevību kalpot savas darba tautas labā. Jums tikai jānovēro un jānoklausās viss, ko dara un runā personas, kuras ir pret jauno Poliju..." Jaunais Pēteris pēc 3 mokpilnām dienām čekas cietuma kambarī parakstīja, ko no viņa prasīja. Bet ticis laukā, zēns aizmirsa visas ķibeles. Pēc divi gadiem čeka viņu aizturēja un lika sīki attēlot ikvienu viņa skolas biedru. Un tā tas turpinājās līdz Pēteris aizbēga no dzimtās pilsētās un atrada darbu uz kāda tvaikoņa. Viss šķita labi, bet tiklīdz kuģis atgriezās dzimtenes ostā, Pēteri atkal uzmeklēja UB aģents. Pēteris bija sprukās un viņam nācās sniegt čekai dažādus ziņojumus, līdz Zviedrijā viņam laimējās pamest kuģi un dabūt patvērumu. Pēterim čeka bija devusi rīkojumus: jāziņa, par ko kuģa komanda runā; jāziņo, kuri matroži noiet ārzemju ostās krastā un jāizdibina, kur viņi bijuši, ko darījuši, ko iepirkuši; jāizdibina, vai kādam no komandas locekļiem nav radu un paziņu ārzemēs un vai viņi tos apmeklē; ar ko komandas locekļi sarunājās krastā?

Ungāru tirgonim savukārt tika pieprasīti cita veida ziņojumi: jāziņo par ikvienu, kuram varētu būt ārzemju valūta, jāziņo par zemniekiem, par kuriem pastāv aizdomas, ka viņi nenodod visus savus ražojumus, bet daļu nobēdzina savai iztikai; jāziņo par tiem, kuri stāsta anekdotus par darba tautas valdību...

Tā kā čekai ir aģenti visās dzīves nozarēs, un ikvienam no tiem ikdienas obligāti jāsniedz kārtējs ziņojums, tad čekai patiesi ir acis, kas redz visu, ausis, kas dzird visu. Neatkarīgi no tā, kādu darbu strādā, ar laiku čeka viņu tomēr iesaista savā dienestā, kaučo lai tikai izseko citus ziņotājus. Čekai ir sava praktiska pieredze, kā godīgus pilsoņus ievilkt savos tīklos. Jūs mīlat savu sievu un bērnus? Jā gan, bet savu godu turu augstāki par visu un tā dēļ iešu cietumā un ļaušu ģimenei aiziet bojā. Lieliski, bet cik daudz ir tādu vīru, kas tāpat vēl darītu? Tāds ir čekas paņēmiens.

DENUNCIĀCIJA KĀ PATRIOTISKS DARBS

Komūnistu doktrīna māca, ka otra nodošana ir patriotisks darbs, svēts pienākums iepretim savai tēvzemei. Šāda morāle tagad tiek iepotēta jaunatnē visās apspiestajās zemēs viņpus dzelzs priekškara. Ar naudu, dažādām privilēģijām un glaimiem, čeka iesaistījusi savā neģēlīgā darbā daudz jauniešu.

Pat skolas bērni tiek audzināti tādā garā, ka viņiem jāizspiego savi skolas biedri, skolotāji un īpaši — savi vecāki. Bērnu izspiegošanas darbu skolās vada īpašs skolotājs, kuru sauc par skolas direktora — asistentu utml. Reizi nedēļā šis aģents notur pa klasēm „draudzīgas pārrunas", kur bērniem sīki jāattēlo sava mājas dzīve. Naīvie bērni izstāsta visu, atklājot savu vecāku „noziegumus". **Kk.**

KRIEVU SPIEGI JAPĀNĀ

Speciālraksts LA no Japānas

Tokio. — Kamēr Molotovs un Maļenkovs ar palmas zaru rokā uzsmaida Japānai, viņu spiegi rīkojas Japānas salās. Nupat japāņu policija paziņoja, ka tā atklājusi Padomju Savienības spiegu darbību. Netālu no japāņu ziemeļu salas Hokaido aizturēts kāds Sandžīro Seki, kas vēlāk atzinies spiegošanā. Pie viņa atrada garu šifrētu dokumentu, kuŗa šifra līdzīga tai, kādu agrāk Kadži spiegu lietā sūtījis Masao Mitsuhaši. Sakarā ar Seki apcietināšanu Vakāni pilsētiņā, aizturēja arī netālu no Hokaido salas Padomju Savienības motorlaivu Razjezdnoi, kuŗa bija piebraukusi salai tuvāk par trim jūdzēm.

Sarkanā spiega kabatās atrada arī 170.000 jaunu jenu zīmes, kas bija izdotas pirms mierlīguma parakstīšanas, kad Tokio pastāvēja Padomju Savienības misija.

Otrs Padomju spiegs, kam vajadzēja saņemt šifrēto dokumentu un naudu netālu no Asahikavas pilsētas, laikam jaunu nojauzdams, neieradās.

Spiegs Seki bija paredzējis naudu ierakt zemē un steigties atpakaļ uz Higašiuras plūdmali, kur krievu laiva to būtu uzņēmusi un nogādājusi atpakaļ uz Sachalīnu. Speciālisti tagad nopūlas ar dokumentu atšifrēšanu.

Seki izteicās, ka viņš 3 mēnešus apmeklējis krievu spiegu skolu Tojoharā, Sachalīnā. Ar dažiem biedriem — aģentiem viņš vairākas reizes devies uz Hokaidu sakarnieka misijā.

Četri krievu laivas Razjezdnoi locekļi sākumā teica, ka esot privāti zvejnieki, bet vēlāk atzinās, ka viņi piederot valsts zvejniecības trestām un ka vadījuši patruļas motorlaivu.

Japāņu nacionālā policija noskaidrojusi, ka krievu laiva Razjezdnoi esot Padomju Savienības valsts īpašums un tās apkalpe valsts dienesta darbinieki.

No Tokijas mums papildus ziņo, ka pēc Japānas Nacionālās policijas direktora Saito izteicieniem sakarā ar krievu motorlaivas aizturēšanu, komūnistu aģenti no slepenām vietām Japānā raidot svarīgas ziņas uz Krieviju. Tagad japāņi lietošot visus spēkus, lai ar radio viļņu regulēšanas komisijas palīdzību uzietu šīs pagrīdes spiegu bāzes.

Krievu motorlaivas Razjezdnoi galvenais uzdevums esot bijis jaunu slepenu šifru nodošana sarkanajiem aģentiem Japānā. Šādas šifras atrada pie notvertā aģenta Seki. Tās bija iesaiņotas sešās mazās papes kārbiņās un tad ieliktas koka kastes dubultajā dibenā. Pirmajā nodalījumā atrada budistu priestera tērpu, rožu kroni un bībeli.

Spiegs Seki paskaidrojis, ka sarkanie kungi viņam piekodinājuši nopirkt jaunāko Japānas gada grāmatu, kartes, laikrakstus un zilos pārvalkus un zābakus, kādus valkā japāņu strādnieki. Pēc policijas domām šīs drēbes un zābakus krievi būtu izmantojuši savu piektās kolonnas aģentu apģērbšanai, izsēdinot tos Japānas krastos.

Pēc policijas paskaidrojuma notverto spiegu Seki nevarēšot deportēt uz Sachalīnu, jo viņš esot Jāpāpas pavalstnieks. Galvenā apsūdzība pret viņu ir ieceļošanas likuma pārkāpšana.

Spiegu laivas Razjezdnoi 4 apkalpes locekļu liktenis vēl skaidrī nav zināms. Krievi mainījuši savu nostāju un atkal tiepjas, ka esot vienkārši zvejnieki, kas nejauši nomaldījušies japāņu ūdeņos.

KĀ MIRA PJĒRS LAVĀLS

Šodien komūnisti ir viena no lielākajām franču ceturtās Republikas partijām. Tas nozīmē, ka viņi, kas dienu dienā strādā, lai nodotu Francijas valsti komūnisma verdzībā, bauda gandrīz katra trešā francuža uzticību. Demokrātijas likumu aizsardzībā viņi dara visu, lai sagrautu valsti. 1940. gada jūnijā, kad vācu tanki bija salauzuši bijušo Napoleona grenadieru pēcnācēju pavārgās sirdis un vājos ieročus, kad stābu ģenerāļi un parlamenta varoņi pānikā atstāja Francijas zemi un tautu, lai glābtu savas svaidītās miesas, tur palika divi lieli francūži un „nodeva" savu tautu. Verdenas varonis maršals Petēns un valstsvīrs Pjērs Lavāls. Cik tūkstošiem franču šie kollaboranti Francijas neokupētajā daļā izglāba dzīvības un aiztaupīja koncentrācijas nometņu ciešanas, to varbūt īsti atcerēsies tikai pēc tam, kad Torezs vai cits franču komūnists būs „izglābis" Franciju ar Maskavas palīdzību.

Pjēra Lavāla tiesāšana notika 1945. gada rudenī un mūsu toreiz jaunā trimdas prese to pieminēja ar tādu pašu sajūsmu, kā visas citas izdarības, kas notika brīvības un demokratijas vārdā. Tagad pēc 8 gadiem, pašreizējā franču valstsvīra Pinē draugs un toreizējs Lavāla advokāts Džefrs publicējis grāmatu par Lavāla notiesāšanu un nāvi. Viņš atklāti pasaka, ka Lavāla notiesāšana ir viens no lielākiem kauna traipiem franču justīcijai un ka patiecoties tikai komūnistu lielajai ietekmei šis gadījums nav izvērties par atklātu skandālu. Augstākās tiesas priekšsēdis un prokurors ir klusām atvaļināti pēc tam, kad Francija bija dabūjusi Lavāla „skalpu."

„Es negrību, lai jūs mani atlaisnotu," teicis Lavāls tiesas priekšsēdim, „es tikai lūdzu sev tiesības atbildēt uz jūsu jautājumiem un pierādījumiem, bet ja jūs pats jautājat un pats reizē arī atbildat, tad mana klātiene šeit ir lieka." Lavāls tad arī iesniedzis tiesai rakstveida paziņojumu, ka, nebaudīdams tiesības aizstāvēties, nevēlas procesā piedalīties. Pēc 4 dienām paziņoja spriedumu: notiesāts uz nāvi — nošaujot. Spriedumu izpildīšanu tiesa noteica pēc sešām dienām — 15. oktobrī 1945. gadā.

Liktenīgajā rītā sargs atslēdza notiesātā kameru, kurā ieiet prokurors, advokāts, mācītājs un ārsts. Prokurors izrunā gadījumam paredzētos vārdus: „Pjēr Lavāl, saņemiet dūšu!" — Bet „noziedznieks" gul uz lāvinas segu pārvilcis sejai,tā ķermenis raustās savādos drebuļos, un elpa gārdz. Viņš neatbild un kāds no klātesošiem izsaka domas par mazdūšību. Taču ārsts pirmais ierauga uz grīdas nokritušu ampulu un to pacēlis konstatē: zilskābe. Viņš noliecas pār notiesāto, tausta pulsu un saka: „Viņam atlicis dzīvot vēl tikai minūtes." Mirkli valda sajukums, bet tad prokurors dod rīkojumu glābt Lavālu. dzīvību. Arī cietuma slimnīcas ārsts jau ir informēts un steidzīgi ierodas ar māsām un izdara māgas skalošanu, kaut gan cerību tikpat kā nekādu. Pa to laiku citi ierauga aploksni ar uzrakstu: „Maniem advokātiem zināšanai un maniem slepkavām atbilde." Tās saturā starp citu rakstīts: „Mana noslēpkavošana ir izlemta. Viņi baidās, ka es kādreiz varētu iegūt tiesības runāt un tādēļ tie grib mani nodot mūžīgai klusēšanai. Bet es tomēr mīršu pēc savas gribas un tas būs mans pēdējais protests Rietumu izvirtušajiem barbariem."

NEIZDEVUSIES PAŠNĀVĪBA

Tas tomēr viņam neizdevās. Arī ārstiem par brīnumu plkst. 10.30 viņš uzrāda pirmās dzīvības pazīmes. Viena no māsām noliecas un dzird vārdu: „dzert..." Pašnāvnieka iekšas dedzina briesmīgas sāpes un slāpes, bet tomēr, pēc samaņas atgriešanās, viņš pasmaida un saka: „Vai tas nav neticami, ka es pēc šīs „porcijas" esmu dzīvs? Manī laikam vēl ir nolādēti stiprās Overņas zemnieka asinis!"

Pa to laiku cietuma kanclejā prokurors apspriežas ar tiesas priekšsēdi un nolemj, ka nāves soda izpildīšana nav atliekama, ja Pjērs Lavāls pats nebūtu kustības spējīgs, jālieto nestavas.

Pēc pusstundas notiesātais var jau piecelties sēdus un sākt ģērbties. Viņš apsien pat savu visiem pazīstamo balto kakla saiti un apliek kaklautu franču karoga krāsās. Protams, tas viss norit gausi, un var redzēt kādas mokas tam sagādā ikviena kustība. Bet kad cietuma priekšnieks pavisam nervozs ierodas redzēt, cik tālu ticis nošaujamais un viņam jautā: vai drīz?" Lavāls atbild: „Jums, kungs, bez šauhām, ir brokastis atdzisušas, bet šoreiz tomēr mēģiniet mazliet paciesties."

Tad mēs sākām kustēties. Ik pēc desmit soļiem viņš apstājas un lūdz dzert. Iekāpis cietuma mašīnā, viņš jautā mācītājam: „Vai tālu jābrauc?" „Nē, prezidenta kungs, tā vieta pavisam tuvu."

„Tas ir jauki. Man vienalga, jo drīzāk, jo labāk. Man sāp tikai manas meitas un sievas ciešanas."

„KUR IR TIESNEŠI?"

Pie cietuma sētas mūŗa ir ieraksts koka stabs. Ir ieradusies arī soda izpildītāju komanda. Izkāpjot Lavāls mierīgi paraugās stabā, kareivjos un virsniekā, kas pakāpies uz vecas ziepju kastes, tad skaidrā un drošā balsī jautā: „Kur ir tiesneši?"

Arī pārējie raugās apkārt, bet pieminētos nekur neredz. Viņš atkārto jautājumu vēl skaļāk: „Kur ir tiesas priekšsēdis un prokurora kungs?" Tad arī mēs ieraugām, ka tie izlien no „melnās Bertas" aizsega, platmales krūtīm piespieduši. Viņi abi dreb no nervu saspīlējuma, bet Lavāls tiem uzuzmet nicinātāju skatu un saka: „Kā rādās, esmu jums ļoti nepatīkamu pienākumu sagādājis?" Tad viņš uzrunā mani un savu otro aizstāvi: „Pavadiet mani, pēc šī rīta neveiksmes nejūtos vesels." Kad esam sasnieguši stabu, Lavāls vēl jautā: „Vai mētelis būs jānoģērbj?"

„Nē, nav vajadzīgs," es atbildu un, viņu apkampis, saku: „Uz redzēšanos, prezidenta kungs!..."

Tanī brīdī virsnieks sasien viņam rokas, un arī manu nervu varēšana ir galā. Eju atpakaļ neko neredzēdams un instinktīvi pievēršos pirmajai personai. Tas ir ārsts. Tad pie manis pienāk protokolists un saka: „Pjērs Lavāls lūdz jūs skatīties uz viņu. Viņš grib savus pēdējos skatus veltīt saviem aizstāvjiem."

Es saņemu visus spēkus un pagriežos pret notiesāto. Virsnieks paceļ komandai zobenu. Lavāls sauc: „Lai dzīvo Francija!" Skarbi noskan zalve. Pulkstenis ir 12.23. Kā briesmīgā murgā vēl redzu kādu instruktoru, kurš pieiet pie notiesātā un iešauj viņam žēlastības lodi galvā... **Va-. Pe-.**

Ella Andersone

VECĀ GOBA

STĀSTS

„Māt!'

„Nu, dēls?"

Durvis pavērās. Garaiņi lieliem blāķiem vēlās laukā. Tiem nostājoties atvērtajās durvīs, redzēja padruknu sieviei.

„Es tomēr iešu un laidīšu no kājas veco gobu," dēls, acīs no cirvja asmeņa un zāģa zobiem nenolaidis, runāja.

Iestājās klusums. Māte noskatījās dēlā. Viņa skatījās zilajās aprīļa debesīs un tikai pēc laba brīža atbildēja:

„Kā gribi. Tikai zini, tas notiek pret manu prātu."

„Bet māt!' Aldis pirmo reizi pacēla acis. Tās bija tādas pat tēraudzilas kā mātei. Cietas, kā pār roku pārliktā cirvja asmens. „Citādi Ceļmalas tīrums tik smuks. Brauc ar mašīnu vai traktoru. Tā goba, tā visu izjauc."

„Mēs ar tēvu strādājām visu mūžu Ceļmalas tīrumā. Mūs goba netraucēja."

„Jūs plāvāt rokām. Arāt zirgiem. Tā viegli lūkumu apmest," Aldis neatlaidās.

„Ne likums vainīgs. Tā tava parastā tiepšanās. Tu vienmēr gribi to, ko es ne, un otrādi. Vai varbūt, zemes tev žēl? Mēs nežēlojām zemi. Sapirkām mašīnas. Tagad tev grūti ar viņām strādāt."

Vēl dziļāks spīts ievilkās Aldim lūpu kaktiņos. Tāds pats, kāds gulēja visu laiku mātes sejā. Lūpas sakniebās. Viņš stāvēja un nebilda ne vārda. Atbildi nesagaidījusi, māte turpināja:

„Pagaidi vismaz, kamēr es aizveru acis. Cik ilgi nu vairs..."

Balss viņai drebēja līdzi septiņdesmitgadīgajām rokām. Durvis aizvērās. Ne dusmās aizcirtās. Kā spītā viņas mute aizvērās.

Aizvērusī durvis, Kagaiņu saimniece aiz tām labu laiku stāvēja nekustīgi. Ne jau, ka nespētu. Nē! Spēka viņai vēl bija pa pilnam. Gandrīz katru svētdienu viņa apstaigāja tīrumus. Viņai tikai negribējās kustēties. Dzīve likās tumša. Katrs solis vestu dziļāk tumšā, tuvāk iznīcībai. Labāk bija atspiesties pret durvju stenderi, skatīties, kā garaiņus gaisā mezdams vārījās cūku kartupeļu katls. Un Kagaiņu saimniece iedomājās sevi tādu pašu kartupeļu katlu dzīves ugunīs. Lielos neveiksmju karstumos arī viņa bija varējusi tikai izpūst dziļu nopūtu, kā katls garaiņus.

Vai mazums bijis neveiksmju? Jau kopā uz skolu ejot un no skolas nākot, viņa sadraudzējās ar Zīles Jāni. Vecāki šo draudzību veicināja un loloja kļusas cerības — viņu vienīgie bērni apprecējies. Salaidīs abas mājas kopā. Muiža, kas muiža. Līdzi vecākiem cerēja arī viņa, Kagaiņu Minna. Tā nenotika. Jānis apprecēja smalku pilsētnieci. Saticis pie radiem. Iepatikusies Marija Sala un apprecēja. Kagaiņi Zīlēm palika svešāki. Bija jau labi kaimiņi. Sagājās godos. Un tomēr — Jāņa precēšanās bija it kā izrakusi abu ģimeņu starpā platu grāvi. Vecie Kagaiņi gribēja arī Minnu tūlīt uz karstām pēdām izprecināt. Minna bija izskatīga un bagāta. Ņēmēju netrūka. Bet Minnai neviens precinieks nepatika. Viņa visus atraidīja. Nespēja aizmirst Zīles Jāni. Un kad māte bažīgi grozīja galvu, viņa tikai smējās un teica:

„Man laika gana — — —"

Gadi gāja. Nāca klāt jaunas meitas, arī māju mantinieces. Kagaiņu sētsvidū jau pāris gadu nekārpījās neviena precinieka zirgs. Tagad Minna tos saņemtu labprāt. Bet — viņas ziedu laiki bija garām.

Un tad Minna atcerējās atkal vienu pavasari. Ganu meitene vēl nebija atvesta. Minna pati izdzina aitas pie lielās gobas. Turpat netālu Kagaiņu puisis Pēteris ecēja miežu zemi. Minna sēdēja, muguru gobai piespiedusi. Skatījās uz Zīlēm. Sētsvidū skraidelēja Jāņa un Marijas puikas. Vecāki, cieši viens otram blakus, stāvēja durvīs un skatījās bērnos. Sirds Minnai sažņaudzās. Jutās vientuļa. Minna ilgojās cilvēka, kam pieglausties. Ilgojās ģimenes. Skatoties citu laimē, viņa savu vientulību izjuta vēl kailāku, nekā tā patiesībā bija.

„Jānim jau divi bērni. Gaida trešo. Es esmu vientuļa kā šis koks. Ja šodien mani kāds bildinātu, tūlin teiktu jā," Minna domāja.

Domās nogrimusi, Minna nedzirdēja pienākam Pēteri. Redzēja viņu tikai tad, kad viņš nosēdās blakus. Minna novērsa acis no Zīlēm. Paskatījās Pēterī un domāja:

„Tu man patīci tīri labi."

Jau pirmajā pavasarī, tikko atnācis, Pēteris Minnai likās savādāks kā citi puiši. Viņš neskraidīja līdzi kaimiņu puišiem pa sestdienas vakariem uz ballītēm. Nebrauca uz krogu. Svētdienās viņš sēdēja klētiņā un lasīja. Grāmatu Pēterim bija vesela kaste. Strādāja Pēteris Kagaiņu laukos kā savos. Tēvam patika Pētera darbs. Pēc gada nokalpošanas viņš to salīga atkal.

Kā Minnas domas uzminēdams, Pēteris teica:

„Vai zini, kāpēc paliku Kagaiņos? — Tu man patīci — — —"

Viņš satvēra Minnas roku. Tā nerāvās prom. Palika Pētera rokā visu mūžu.

Tāpēc Kagaiņu saimniecei goba bija dārga. Zem viņas dots mūža solījums. Pārrauts vientulības loks.

Kagaiņu Minna atsēdās. Atspieda galvu rokās. Asaras lodāja pa pirkstu starpām. Krita uz veco pakulu priekšautu.

Muguru zediņiem piespiedis, Aldis stāvēja un minēja:

„Kāpēc māte ļā piekērusies gobai?"

Daudzos tīrumos bijis pa atsevišķam kokam. Aldis tos visus nocirtis. Celmus izlauzis. Māte priecājusies.

„Būs parocīgāka strādāšana. Vecie sakārņi novākti," viņa bija teikusi.

Grūti bija Aldim. Sirds kā sadalīta. Viena daļa ieteica nesacelties pret vecu cilvēku. Saudzēt gobu. Otra daļa būtu gobu izrāvusi ar visām saknēm. Iznīcinājusi, ka ne kripatas nepaliek. Tā neieredzēja šo pussakaltušo koku.

Neieredzēja?

Cik gan sen, tikai pirms pāris gadiem, kad sirds ilgojās gobas, Aldis gandrīz katru vakaru gāja turp. Tas bija tad, kad viņu tur vienmēr sagaidīja Zīles jaunākā, ģimnaziste Rūta. Tagad Rūta konservatorijā. Viņai citi draugi. Aldi viņa piemirsusi. Atcerējusies saderināšanās kartes izsūtot.

Uzkalniņā pa sirmo bērzu zariem kāpelēja saules stari. Iebrida dīķī. Piebēra to ar zeltu. Izvilināja no dzelteniem vītoliem smaržu mākoni. Iekrita Alda matos. Aldis pamodās kā no miega.

„Pavasaris," viņš balsī teica. Pameta skatus apkārt. No pērnajiem arumiem kāpa garaiņi.

„Zeme rūgst," viņš domās atkārtoja katru pavasari tēva teiktos vārdus.

Aldis zināja, drīzi būs karsts darba laiks. Zeme jāšķīvo. Pamatīgi jāsagatavo sēklai. Un Aldis gāja. Ne pa olnīcu un lielceļu. Aldis gāja šķērsi pāri tīrumiem. Pie kājām lipa dubļi. Pa gaņu ceļu un lielceļu iešana būtu gluda. Aldis tur negāja. Lielceļa malā, paslēpusies zem milzīgā kastaņa, bija Zīles dzīvojamā māja. Nedēļu vēlāki vai agrāki Aldis tai ietu gaŗām vieglu soli. Tagad ne. Šonedēļ jaunsaderinātie ciemojās Zīlēs. Kuru katru brīdi varēja pavērties loga baltais aizkars. Divas augstprātīgas acis skatītos viņā, Aldī. Ka Zīles Rūta skatītos viņā bez pārākuma apziņas, to Aldis nepieļāva. Rūta konservātoriste. Uzstājās audzēkņu vakaros. Un kas bija viņš, Aldis? — Zemes rūķis. Varbūt Rūta darīja pareizi, izvēlēdamās dzīves draugu mūziķu saimē. Alda tulznainā plaukstā viņas baltā, kā putu burbulis, rociņa salūztu. Aldis meta Zīlēm līkumu. Nejūta kāju smagumu, jo arī sirds bija smaga.

o

„Pie mīļu cilvēku miršanas gultas stāvēt ir grūti, bet to prasa pienākums," Kagaiņu Minna, lēni, lūpas kustinot, sarunājās pati ar sevi.

Viņa uzsēja baznīcas lakatu. Noraisīja pakulu priekšautu. Taisījās iet uz Robežas mežiņu. Tur varēja nokļūt Alda neredzēta. Robežas mežiņš uzkalniņā. Tuvu gobai. Redzētu tās krišanu.

Krūtis Kagaiņu Minnai aizžņaudzās. Kaut kas liels, smacīgs kāpa rīklē. Svilināja acis. Bija sajūta kā toreiz, kad turēja Pētera roku pēdējo reiz savējā, kad stāvēja vecāko dēlu un vienīgās meitas kapu malās.

„Vēl atsēdīšos," Minna domāja. „Pa logu gobas galotne redzama."

Pār tīrumu gāja Aldis. Cirvis un zāģis laistījās saulē. Minnai likās, tie smietos par viņu, par viņas asarām. Tā pati saule spīdēja pār viņu, Minnu un viņas dēlu, kaut viņi sapratās tik maz. Kaut dēls bijis tēva mīlulis. Un ar Pēteri Minna sadzīvoja mīļi visu mūžu.

Kaut kas smags spieda Minnas galvu uz krūtīm.

„Vecums, nogurums. Iešu drusku atpūsties. Pie gobas noiešu vēlāk."

Šļūcošiem soļiem Minna gāja uz gultu. Smagi iekrita tanī un apgūlās.

*

Nogāzis gobu, Aldī norima satraukums, šaubas, ko bija ieguvis, sarunājoties ar māti. Goba bija cauru vidu. Lapas šogad plauktu tikai pāris zaros. Gobas mūža dienas bija skaitītas tā kā tā. Un Aldim gribējās jo ātrāk tikt mājā pie mātes. Kā kādreiz bērnībā ieritināties viņas klēpī un pateikt, kāpēc īsti gobu nogāzis.

Atkal šņāca zāģis. Klaudzēja cirvis. Rūpīgi, kā vienmēr, Aldis darīja darbu. Nošķiebojis pēdējo zaru, uzsviedis pēdējo pagali grēdas galā, Aldis noteica:

„Tā. Darīts. Gan māte nomierināsies."

Pārnācis mājā, Aldis tūliņ gāja uz mātes istabu. Pavēra durvis, redzēja māti guļam. Aldim sametās savādi ap sirdi. Līdz šim vēl nebija redzēts, ka launaga laikā māte mēstos gultā.

„Varbūt slima," Aldim iešāvās prātā. Viņš uzlika roku mātes pierei. Tā bija auksta. Tvēra pēc mātes rokas. Bez dzīvības tā iegūlās dēla saujā.

Klusu „Mūsu tēvs..." skaitot, Aldis noslīga ceļos.

Aiz DZELZS aizkara

V. LĀCIS RUNĀ MASKAVĀ

8. augustā, iepriekš neizziņotā laikā, pēkšņi Rīgas radiofonā nolasīja V. Lāča runu, ko tas teicis PSRS Augstākās Padomes sesijā Maskavā. Daži citāti: „Mēs neesam novērsuši nopietnus trūkumus dažu ministriju darbā." „Dažas rūpniecības nozares nav veikušas savas budžeta saistības" „LPSR Vieglās un Pārtikas rūpniecības ministrijas, sakarā ar nesaimnieciskumu, preču produkcijas plāna neievērošanu sortimenta ziņā, šķirņu pazemināšanos neražīgie izdevumi un zaudējumi 1952. g. deva apmēram 35 milj. rubļu." „1952. gadā neapmierinoši strādāja republikas mežsaimniecība."

Interesanta ir arī Vila Lāča piezīme, ka sakarā ar iedzīvotāju skaita palielināšanos, ievērojami palielinājies arī ūdens patēriņš.

BRAUC UZ LATVIJU SKOLĀ

Okupētajā Latvijā pašlaik notiek iestāju pārbaudījumi vairākās skolās jaunajam mācību gadam. Rīgas radiofonā nolasītā informācija atklāj, ka stipri liels jaunajā mācību gadā būs krievu studentu procents. Valsts Medicīniskajā Institūtā Rīgā uzņemti: Nina Beļikova no Gomeļas, Irina Agafa Bogačonovka, Vasilijs Aniščenko — Tallinas, Galina Marčenko — Vinnicas, Sibila Murkina — Permas. Šī institūta direktors Burtnieks Rīgas radiofonā 10. augustā, izteicās, ka „lielākā daļa jauno studentu ir komjaunieši." Burtnieks arī minēja, ka Borisa Jelisejeva ieradusies studēt Rīgā no Černochovskas — Austrumprūsijā.

Augustā sākumā okupētajā Latvijā ieradušies 64 Kubaņas kombainieri. Šajā pat laikā Rīgas radiofons ziņoja, ka ieradušies speciālisti, padomju skolu absolventi no Maskavas, Ļeņingradas, Ivanovas un Novočerkaskas, kas strādā Rīgas rūpnīcās.

Olga Titova, Beila Smirnova, Zinaida Hinna strādās par inženierēm, Ivans Nesterovs par meistaru un Antoņina Rezovkina par laboranti.

Dagdas lauksaimniecības vidusskolā ieradušies viesi no Polockas lauksaimniecības skolas.

4 RUBĻI PAR 0.01 HA!

Rīgas radiofonā 6. augustā ziņoja, ka valdība noteikusi kolchoznieku zemes nodokli — 4 rubļi par 0.01 ha. Kur paliek okupētās Latvijas konstitūcijas pants par zemes nodošanu zemniekiem bezmaksas lietošanā? — Tajā pat reizē Rīgas radiofonā stāstīja, ka „mums vēl ir veseli rajoni ar nolaistu lauksaimniecības stāvokli," tādējādi tieši atkārtoti Maļenkova Maskavā teiktie vārdi.

BŪS JAUNAS FILMAS

9. augustā Rīgas radiofonā stāstīja, ka nākamajā gadā paredzēts nodot kinoteātru lietošanā vairākas jaunas filmas. Paredzēts uzvest filmu, kuŗas motīvi būtu ņemti no Vila Lāča romāna Uz jauno krastu. Brodele sastādījusi scenāriju filmai Sirdsapziņa, kurā būs rādīta kolchoznieku dzīve. Gatavojot arī filmas par dzejnieku dzīvi un chronikas par sportistiem un darba pirmrindniekiem.

VĒSTURES VILTOJUMU SERIJA

Valsts izdevniecība Rīgā seriju veidā izlaiž grāmatiņas par dažādiem Latvijas vēstures tematiem. Nupat iznākusi šīs serijas devītā brošūra, kuŗas autors ir Zutis un temats — Latvija klaušu sairšanas periodā un Kauguru nemieri 1802. gadā. Rīgas radiofons 4. augustā stāstīja, ka šīs brošūras autors atmaskojot latviešu buržujisko vēsturnieku melu stāstus.

PĻAUJAS LAIKĀ...

Bauskas raj. Staļina vārdā nosauktā kolchoza labākie plāvēji ir Pāvils Tīrelis un viņa sieva Zelma. Pēdējā Rīgas radiofonā teica: „Es nopļauju dienā tikpat, cik manis vīrs. Arī citas kolchoza sievietes darbā neatpaliek no vīriešiem."

Jelgavas rajona kolchozā Sarkanā Zvaigzne strādā 13 g. v. Jēkabs, kas vadot zirgus ne sliktāk par pieaugušajiem. Visjaunākā palīdze rudzu siešanā šajā kolchozā ir 1. kl. skolniece Aija. Radiofonā vēl minēja arī citu bērnu vārdus, kas piedalās labības novākšanā. Šī paša rajona kolchozā Padomju Latvija pr-dis Melderis 10. aug. Rīgas radiofonā teica, ka „plāvēji maina zirgus trīs reizes dienā." Zirgam atpūta — bet cilvēkam ne. Šis pats biedrs radiofonā pastāstīja, ka „kolchozniekus seviški iepriecināja jaunais likums par lauksaimniecības nodokli." Priecājās, ka jāmaksā 4 rubļi, par 0.01 ha zemes! Tādas lietas cilvēks var stāstīt tikai padomju mikrofonā!

Cēsu rajonā linu plūkšana uzsākta 2. augustā (svētdienā)!

Grīvas rajonā Vorošilova vārdā nosauktais kolchozs labības piegādi valstij nobeidzis jau 6. augustā. Tas panākts tādēļ, ka 18 aģitātori uzmundrinājuši kolchozniekus viņu darbā.

SPORTA ZIŅAS

2. augustā okupētajā Latvijā noslēdzās republikas futbola turnīrs. Turnīrā finālspēlē Liepājas Sarkanā Metallurga komanda uzvarēja Rīgas Dinamo ar 4:0.

✝

DZIĻĀS SĒRĀS PAZIŅOJU, KA MANS ILGGADĪGAIS KOLLĒGA,

LATVIJAS SŪTNIS VAŠINGTONĀ

JŪLIJS FELDMANS

MIRIS 1953. GADA 16. AUGUSTĀ

Sūtnis Kārlis Zariņš

✝

MŪSU VECBIEDRS

JŪLIJS FELDMANS,

LATVIJAS SŪTNIS SAVIENOTAJĀS VALSTĪS,

MIRIS Š. G. 16. AUGUSTĀ, VAŠINGTONĀ, D.C.

...Kam tu lūzi, ozoliņi
Vai nav koku lūzējiņu...

Viņu mīļā piemiņā paturēs

L. U. STUD. VIEN. AUSTRUMS

✝

Latvijas sūtnis ASV

JŪLIJS FELDMANS

miris 1953. g. 16. augustā

Izvadīts uz pēdējo dusu ceturtdien, 20. augustā, uz Rock Creek kapiem Vašingtonā

Daugavas Vanagu saime Kanadā

Kanadā mēs baudām RUNAS BRĪVĪBU

Viena no Kanadas pilsoņu visdārgākām brīvībām ir individa tiesības izteikt atklāti savas domas; izņemot gadījumus, ja runas nolūks ir iznīcināt Kanadas valdību vai atsevišķas personas godu, katrs var izteikties brīvi, nebaidoties atriebības. Runas brīvība ir viena no vērtīgajām tiesībām, ko mēs baudām Kanadā. Izmantojiet šīs tiesības katrā laikā

O'Keefe's

O' KEEFE's BREWING COMPANY LIMITED

SPORTS

Sporta kalendārs

23. augustā, plkst. 10 - 21 jaunatnes un bērnu sporta svētki Sidrabenē.

23. augustā futbola zibenturnīrs pieaugušiem Saulainē.

29. augustā, plkst. 15 Trimdas kausa izcīņa volejbolā Sidrabenē.

PAZIŅOJUMI

LSAK izsaka pateicību par ziedotām balvām Kanadas latviešu vieglatlētikas meistarsacīkstēs: B. Puriņam, L. Ploriņam, V. Ziediņam, P. Avotiņam, K. Blumbergam, F. Pavasarim, V. Galviņam, E. Kāpostiņai, A. Jansonam, O. Indzeram, V. Ādminim, J. Kāpostiņam, puķu veikalam Lotos, DV grāmatnīcai un Trimdas Sportam.

Tāpat pateicība visiem tiesnešiem un darbiniekiem, kas veicinājuši meistarsacīkšu labu izdošanos, bet it sevišķi A. Zaķim un A. Redlicham par pašaizliedzīgo darbu laukuma sagatavošanā. **LSAK**

Latviska pateicība Puddicombe auto pārdošanas uzņēmumam, P. Bernatam un J. Kāpostiņam par transporta noorganizēšanu un labu izkārtojumu, kas lāva Sidrabenes bērnu un jaunatnes nometnes dalībniekiem piedalīties pirmajās Kanadas jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā Toronto.

Nometnes vadība

Trimdas ceļojošā kausa volejbolā pirmā izcīņa notiks 29. augustā, plkst. 15 Sidrabenē.

Vienības pieteicamas J. Krūmiņam, 412 Glenlake Ave, ne vēlāk kā līdz 25. augustam.

Starta nauda $3.00 no vienības, nomaksājama reizē ar vienības pieteikumu.

Trimdas kausa izcīņas komitejas sastāvs: A. Brīmanis, J. Krūmiņš un E. Skujiņš.

Trimdas kausa rīc. kom.

TRIMDAS CEĻOJOŠĀ KAUSA IZCĪŅAS NOTEIKUMI

Kausa radīšanas ideja.

Anglijas ziemeļu pilsētā Bradfordā pirms pieciem gadiem nodibinājās sporta kopa Trimda, kuras volejbola un basketbola spēlētāji pa lielākai daļai tagad pārcēlušies uz dzīvi dažādās Kanadas pilsētās. Glabādami sevī labas atmiņas par sporta kopu „Trimda", tās bijušie biedri dāvina ceļojošo kausu volejbolā un kausa izcīņā piedalās ar vienību, kas sakomplektēta no spēlētājiem, kuri kādreiz aizstāvējuši Trimdas krāsas, bet tagad cīnās dažādās volejbola vienībās Kanadā.

Noteikumi.

1. Bradfordas Trimdas bijušo biedru dāvātais Trimdas ceļojošais kauss volejbolā izcīnāms divas reizes gadā — sezonas sākumā un beigās.

2. Kauss pāriet tās vienības īpašumā, kas to izcīna trīs reizes no vietas, vai piecas reizes pavisam.

3. Kausa izcīņas rīcības komitejas sastāv no trim bijušiem Trimdas biedriem.

4. Kausa izcīņā var piedalīties vienības tikai no LSAK reģistrētām sporta kopām vai klubiem. Arī visiem spēlētājiem jābūt LSAK reģistrētiem,un tie var startēt tikai tajā vienībā, kurā reģistrēti oficiālām meistarības spēlēm.

Piezīme: Iznēmums ir Trimdas spēlētāji, kuriem gan arī jābūt reģistrētiem pie LSAK, bet kuri var spēlēt sastādītajā Trimdas vienībā, lai gan reģistrēti pie dažādām Kanadas sp. kopām un klubiem.

5. Atkarā no pieteikto komandu skaita, rīcības komiteja nosaka sistēmu, pēc kādas notiek kausa izcīņa.

6. Spēles notiek pēc Kanadā pastāvošiem volejbola noteikumiem, spēlējot līdz diviem uzvarētiem setiem.

7. Protestus izšķir visu dalībnieku vienību pārstāvju apspriedē.

8. Vienība, kas izcīna kausu, atbildīga par vienības nosaukuma un datuma iegravēšanu uz kausa esošā vairodziņa un par jauna vairodziņa uzlikšanu nākošai kausa izcīņai.

9. Vienība, kas izcīnījusi kausu, bet nākošajā izcīņā vairs nepiedalās, nogādā kausu izcīņas rīcības komitejai ne vēlāk kā nedēļu pirms nākošās izcīņas.

10. Tīro atlikumu rīkotāji nodod LSAK vai kādas sporta kopas rīcībā.

11. Kausa izcīņas vietu un laiku nosaka rīcības komiteja, tāpat arī starta naudu vienībām.

Bijušie „Trimdas" sportisti.

KANADAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

(Nobeigums)

1500 m — Treimanis 4:30.9 min. Virkavs 4:35,1, Gremzē 4:42,3;

3000 m — Gremze 10:30,4 min.;

110 m barjērskr. — Teteris 19,5 sek., Bergvalds 21,4, Gangnus 21,5.

diskā — Mežraups 38,50 m, Bergvalds 38,35, Viškers 37,94, Zaķis 34,56, Pundurs 19,96;

lodē — Bergvalds 13,41 m, Viškers 13,31, Mežraups 12,07, Zaķis 11,84, Pundurs 9,28, Lasmanis 8,40;

šķēpā — Bernats 50,02 m, Purgalis 48,55, Bergvalds 47,31, Mikelsons 47,22, Mežraups 45,45, Zaķis 38,21;

veseri — Mežraups 40,42 m, Bernats 36,12, Zaķis 29,04, Bergvalds 27,43, Pālēns 27,20, Viškers 23,10;

tāllēkšanā — Teteris 6,08 m, Štrāls 5,90, Bergvalds 5,84, Mežraups 5,46, Tobiens 5,35;

augstlēkšanā — Bernats 1,70 m, Bergvalds 1,65, Krūmiņš 1,50;

kārtslēkšanā — Rozentāls 3,12 m, Teteris 3,02, Bernats 3,02, Bergvalds 2,92, Mežraups 2,70;

trissoļlēkšanā — Teteris 12,43, Mežraups 12,01, Krūmiņš 11,93, Bernats 11,87;

4 reiz 100 — Kanada (Treimanis, Krūmiņš, Teteris, Bergvalds) 49,2 sek., ASV (Gangnus, Tobiens, Znotiņš, Lasmanis) 50,5 sek.

PIRMIE STARTI

Pirms otrās dienas sacensību sākuma pieaugušiem Biča stadionā pirmoreiz notika Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā.

Patīkami pārsteidza kuplais dalībnieku skaits, un gandrīz visi bija atbraukuši no Sidrabenes bērnu un jaunatnes nometnes. Sidrabenē starp pārējiem sporta veidiem viņi bija apmācīti arī vieglatlētikā un bija notikušas pārbaudes sacensības.

Jaunie un vecie sportisti laukumā bija viena saime ar vienu kopēju temu — sports.

Tādēļ nav arī ko brīnīties, ka jauniešu dalībnieku vārdi, sacensībām beidzoties, bija: Gribam sportot!

Vienīgais, ko vecajiem sportistiem gribētos pārmest, būtu lielā dedzība, ar kādu tie sacensības laikā pamācija jaunos viņu klūdās, tā nevajadzīgi satraucot jau tā uztraukušos jaunos zēnus un meitenes.

Visi jaunieši bija iedalīti divās grupās pēc vecuma. Pirmajā grupā startēja līdz 16 gadu vecie un otrā 16 - 18 gadīgie.

Pirmajā grupā zēniem jaunos meistara nosaukumus izcīnīja: 60 m, tāllēkšanā un augstlēkšanā — J. Šebrants, 100 m — Eichmanis, lodē — V. Timmermanis.

Otrā grupā — tāllēkšanā G Grīnšteins, lodē — Pundurs.

Pirmajā grupā meitenēm: 60 m un 100 m Vilsone, lodē — Čika, tāllēkšanā — V. Kačerovska un augstlēkšanā — M. Kačerovska.

Techniskie rezultāti I gr. zēniem:

60 m. — Šebrants 9,5 sek., Eichmanis 9,7, V. Timmermanis 10,1, Vilsons un L. Timmermanis 10,2;

100 m — Eichmanis 15,4, Šebrants 15,6, V. Timmermanis 16,2, L. Timmermanis 16,4 un Vilsons 16,4;

lodē — V. Timmermanis 7,12, Šebrants 6,88, Eichmanis 6,65, L. Timmermanis 6,04, Vilsons 5,99;

tāllēkšanā — Šebrants 4,14 m, Vilsons 3,76, V. Timmermanis — 3,63, L. Timmermanis 3,61;

augstlēkšanā — Šebrants 1,30 m.;

V. Timmermanis 1,10, L. Timmermanis 1,00, Vilsons 0,95;

II grupā zēniem: tāllēkšanā — G. Grīnšteins 4,88 m, Z. Grīnšteins 3,90;

lodē — Pundurs 11,12 m, G. Grīnšteins 9,29, Z. Grīnšteins 8,33.

Meitenēm pirmajā grupā:

60 m priekšskr. — Avotiņa 9,9 sek., J. Rudusāne 10,4, Jankovska 10,8, Ūpmalis 11,2;

otrā priekšskrējienā — Vilsons 9,3 sek., J. Rudusāne 9,5, Vorpa 10,1;

Finālā — Vilsone 9,1 sek., Z. Rudusāne 9,4, Avotiņa 9,7, Vorpa 9,9, Z. Rudusāne 10,5;

100 m — Vilsone 15,2 sek., J. Rudusāne 15,6, Avotiņa 15,7, Vorpa 17,0;

tāllēkšanā — V. Kačerovska 3,89 m, Vorpa 3,66, M. Kačerovska 3,59, Vilsone 3,57, Z. Rudusāne 3,47, Egle 3,44, Jankovska 2,82; lodē — Čika 6,79 m, J. Rudusāne 6,42, Egle 6,27, Vilsone 6,00, M. Kačerovska 5,92;

augstlēkšanā — M. Kačerovska 1,25 m, V. Kačerovska 1,25, Vorpa 1,15, Z. Rudusāne 1,05, Avotiņa 1,05, Vilsone 0,96;

4 reiz 60 m zēni (brāļi Timmermaņi, Eichvalds, Šebrants) — 37,6 sek.;

4 reiz 60 m meitenes (J. Rudusāne, Avotiņa, Vorpa, Vilsone) — 37,8 sek.

Sacensību noslēgumā kā lielie, tā mazie uzvarētāji saņēma krāšņas balvu veltes un diplomus.

Sacensības ar maziem starpgadījumiem risinājās apmierinoši.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 30. augustā, plkst. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklīnā. Māc. R. Zariņš un teoloģijas bakalaurs Egils Grīlis.

Daitonā, Ohio, latviešu ev.-lut. dievkalpojums svētdien, 30. augustā, plkst. 2 p. p. St. Paula ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th St.) Mācītājs Jēkabs Osis.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ontario, tel. 70134) **Bramptonā.** Latv. ev.-lut. dr. dievkalp. 6. sept., pl. 1 pp. Anglikāņu baznīcā. Dziesmu lapiņas.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave S.) svētdien, 30. augustā, plkst. 5.30 pp. garīgs koncerts. Piedalās: Voldemārs Rušēvics (vijole), Austra Rušēvica (soprāns), Imants Sakss (ērģeles). Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot no 75c.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. Art. Briedis, 176 Bartlett Ave. Tel. LO 6001.

30. augustā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Trīsvienības b-cā.

Bez tam augusta mēnesī katru svētdienu arī svētbrīdis draudzes lauku īpašumā — Saulainē.

Māc. E. Bērziņš (5833 — 45 Ave Red Deer, Alta). **Vinipegā** (Vin. latviešu Mārtiņa dr.) dievkalp. 30. aug., pl. 2 pp. Imanuela b-cā. **Kalgarijā, 6. sept., pl. 3 pp. Mt. Calvary baznīcā; Red Dīrā, 13. sept.**

Red Dīrā svētdienas skola katru svētdienu plkst. 10 rītā.

Māc. Ed. Ķerģis, 127 Regent St. N., Sudbery.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.).

30. aug., pl. 10, bērnu nometnes slēgšanas dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C.) Vankuveras latviešu draudzei 30. augustā, plkst. 5 p. p. dievkalpojums Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. E. Lange Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottawa, Ont. Tel. 5-4698.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalp. augusta mēnesī (dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā Lyon ielā 250):

30. aug., plkst. 6 vak. dievkalpojums. Pēc dievkalp. draudzes vakars ar filmu izrādi draudzes chronika — izbraukums, bērnu svētki u. c. filmas). Groziņu vakars.

...Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel.: — DE 8394).

Montreālā dievkalpojums 30. aug., plkst. 10,30 rītā Debesbraukšanas b-cā (Outremont un Blair Ave stūrī).

Jaunatnes iesvētīšana 13. sept. iesvētes mācības sākums 3. sept., plkst. 7,30 vakarā mācītāja mājā.

St. Sauveur 30. aug., plkst. 3,30 p.p. Montreālas latviešu bērnu vasaras nometnes slēgšanas dievkalpojums Anglikāņu b-cā.

Otavā — Otavas latviešu sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojums 6. septembrī, plkst. 2 p.p. sv. Pāvila b-cā (210 Wilbrod St.).

Svētdienas skola 6. septembrī, plkst. 1 p.p. baznīcas zālē.

Māc. F. Ruperts, 250 Bell Ave, Winnipeg, Man.

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi septembra mēnesī notiek sv. Pētera b-cā, Ellice un Sherbrooke ielu st.:

13. sept., svētd., pl. 2 p.p.

27. sept., svētd., pl. 2 p.p.

Svētdienas skolas sākums 12. sept., sestd. pl. 3 p.p.

Dafinā (Dauphin) dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 6. sept., pl. 12 (st. t.).

OPEREŠU VAKARS

piektdien, 28. augustā, plkst. 20.00

POĻU ZĀLĒ, 1087 QUEEN ST. W.

1. OPEREŠU KONCERTS

Piedalās: ĒRIKA FREIMANE, ZENTA PUKINSKA, JURIS DZEGUZE, kvintets J. Dzeguzes vadībā un N. ŠVĀNEBACHS

PROGRAMMĀ: Dziesmas un operešu ārijas no operetēm: ZILĀ MASKA, TUKSNEŠA DZIESMA, SISKSPĀRNIS, KĀDREIZ MAIJĀ, KLĪVIJA, SKŪPSTI MANI, KATE, PAGANINI U. C.

2. DEJA

BUFETE ● ATSPIRDZINĀJUMI

Ieeja visam vakaram $1.25. **Atlikums: Grūtdieņu aprūpei Vācijā**

(108) **DV Toronto nod. Dāmu komiteja**

Š. G. 29. AUGUSTĀ, PLKST. 15.00.

SIDRABENĒ

TRIMDAS CEĻOJOŠĀ KAUSA IZCĪŅA VOLEJBOLĀ

Pēc sacīkstēm DEJA

IEEJA KUNGIEM $1.00, DĀMĀM $0.75

«192» RĪCĪBAS KOMITEJA

Latviešu delikatešu veikalā

STEIDZĪGI VAJADZĪGA IZPALĪDZE

SAIMNIECISKOS DARBOS VIRTUVĒ

Zvanīt visu dienu GE 3331, Toronto.

KUNGU, kas vēlētos kopēji ar otru īrēt mēbelētu dzīvokli, lūdzu zvanīt ME 4904, Toronto. Klusā māja Sunnyside rajonā. (185)

IZDODAMAS 2 nemēbelētas istabas un virtuve. Garāža. Lietuviešu mājā. 119 Sorauren Ave. Zvanīt KE 3422, Toronto. (199)

IZDODAMAS divas lielas nemēbelētas istabas un virtuve 3. stāvā, lietuviešu mājā. Tel. ME 4469 Toronto. (194)

IZDODAMAS divas nemēbelētas istabas labā rajonā, tuvu satiksmei — zvanīt pēc 6 vakarā. **Tel.** KE 5234, Toronto. (197)

IZDODAMA laba mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu Danforth rajonā. Tel. RI 5592, Toronto. (193)

IZDODAMA viena istaba 1. stāvā un viena 2. stāvā ar vai bez mēbelēm, vārīšanas iespējas, garāža. Zvanīt OL 7056, Toronto. (196)

NIAGĀRĀ IZDODAMA MĒBELĒTA ISTABA

ar virtuves lietošanu. Lūdz zvanīt Niagara Falls, Ont. 2396J. (189)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT

OL 1403, Toronto

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčs, 3105 Brighton 3rd St., Brooklyn 35, U.S.A. Tel. SH 3-1657

Piemērotas dāvānas katram gadījumam

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ TORONTO

123 Huron St. Atvērta darbdienās no pl. 8-18. Tel. EM 8-0792

DABŪJAMAS:

JAUNĀKĀS GRĀMATAS — ĻOTI LABĀ SĒJUMĀ

Andrejs Eglītis — NESAULE, dzejas $2.60
Fransuā Moriaks — MĪLESTĪBAS TUKSNESIS $2.60
A. Dimā — TRĪS MUSKETIERI $5.30
ŽURNĀLS LAIKMETS

Kā arī citas jau agrāk iznākušas grāmatas

LATVISKA IZSTRĀDĀJUMA SUDRABLIETAS sākot ar $4.80—$48.00

KERAMIKAS IZSTRĀDĀJUMI ● ROKDARBI

V. LIEPIŅŠ
Tel. birojā: LA 8000; OL 6321
Tel. mājā: LL 6170

E. HENIŠS
Tel. birojā: LA 8000; OL 6321
Tel. mājā: JU 1046

Ieguldiet naudu nekustamos īpašumos! Pērkot māju Jūs nodrošināt sev labāku eksistenci

J. J. ELLIS REALTOR

383 RONCESVALLES Ave, Toronto Tel. LA 8000; OL 6321

Pieci biroji jums sagādā iespēju izvēlēties īpašumus dažādos pilsētas rajonos ar katram piemērotu iemaksu. Palīdzam AIZDEVUMU SAGĀDĒ LĪDZ $2.000 PAR 3% GADĀ
Nesaistoša informācija!

VELTAS TOMAS

SĒĻUZEMES SESTDIENA

IZNĀKUSI! GREZNS DĀVĀNĀM PIEMĒROTS IZDEVUMS — saturam pieskaņotā māksl. H.GRICEVIČA apdarē. Cena $3.60.

Pasūtinājumus izpilda visas šī kontineta solīdākās latviešu grāmatnīcas.

DRUVAS apgāds, c/o Valters Ziediņš,
218 Greenwood Ave, Toronto, Ont., tel. GL 8646

AUTO, UGUNS apdrošināšana

VALD. BEBRIS
48 RATHNELLY AVE, TORONTO
KI 5913

Latvijas pastmarkas

vērtīga piemiņa no dzimtenes!

DĀVANAI JAUNATNEI UN PIEAUGUŠIEM:

50 daž. $1.00; 100 daž. $3.00

Latvijas vērtīgākās pastmarku serijas vislielkā izvēlē. Pieprasiet cenu sarakstus vai izvēles sūtījumu. Krājumā arī vispasaules markas un kollekcionāru piederumi. Vēl pieņemu dažus abonentus pilnam Latvijas marku komplektam, ērti maksājot pa mēnešiem.

F. ĶEZBERS

2637 W. Potomac Ave
Chicago 22, Ill.

Apkārt zemes lodei

Augošais satiksmes nelaimju skaits Vācijā pamudinājis tiesāt ne vien vainīgos satiksmes līdzekļu vadītājus, bet arī krodziniekus un privātu viesību rīkotājus, kuri atļāvuši lietot alkoholu un vēlāk nav lieguši vadītājam sēsties pie stūres. Tā kā sodi ir visai prāvi, tad daudzi viesību rīkotāji iekulas nepatikšanās, jo nav arī patīkami atrunāt viesus no dzērienu lietošanas, lai neiegūtu skopuļa slavu. Nākotnē paredz labākās sabiedrības viesību ielūgumos atzīmēt ne vien vēlamā tērpa veidu, bet arī: Lūdzu ierasties bez auto.

o

Pēc vācu ārstu atzinumiem melnas skolas tāfeles veicinot skolēnu tuvredzību un tādēļ tās aizstājamas ar olīvzaļām tāfelēm. Arī skolas soli neesot veseligi un to vietā esot labāk lietot parastos galdus un krēslus piemērotā augstumā.

o

Austrijas zvērināto tiesa notiesājusi ar mūža ieslodzījumu cietumā 26 gadus veco šķirteni Rosu Maderi par savu triju bērnu sadedzināšanu. Lai iegūtu dzīvības apdrošināšanas prēmijas un no jauna varētu apprecēties šī sieviete ieslodzījusi savus 1—4 gadi vecos bērnus dzīvoklī, to aizdedzinājusi un aizgājusi pie kaimiņiem spēlēt kārtis.

*

Kad angļu kalnā kāpēju ekspedīcija sasniedza Everestu, kāda pasaulē ne sevišķi ievērota vācu — austriešu kalnā kāpēju grupa devās uzbrukumā 8125 metru augstajam Pakistānas kalnam — Naga Parbat. Šis kalns kalnā kāpēju aprindās pazīstams ar nosaukumu — Vācu likteņa kalns, jo cīnoties par tā galotnes sasniegšanu šajā gadu simtenī tur bojā gājuši vairāk kā 20 slavenu vācu un austriešu kalnā kāpēju.

3. jūlijā vācu kalnos kāpējam, minchenietim Hermanim Būlam beidzot izdevies virsotni sasniegt vienam pašam pat bez skābekļa aparātiem, par ko savu apbrīnu un laimes vēlējumus neliedz arī Everesta uzvarētāji. Būls kalna virsotni sasniedzis, uzspraudis Pakistānas karogu un Rietumvācijas — Austrijas standartiņus. Kalna uzvarētājs gan nokāpienā apsaldējis kāju pirkstus un visu laiku viņu pavadījušas mistiskas balsis, kuras draudzīgi saukušas: „Hallo Herman, hallo Herman, turies!" Būls, kuram uz šī kalna agrāk gājuši bojā radinieki, nav māņticīgs. Tāpat kā speciālisti, arī viņš domā, ka pārgurumā viņu vajājušas tikai hallucinācijas. Ir gan cilvēki, kas runā par bojā gājušo vācu kalnā kāpēju gariem, kuri esot Būlam bijuši labvēlīgi. Kalna uzvarētāji apbalvoti Pakistānas goda zīmēm. Ka bavārieši nav ar nieka iekšām, norāda ne vien uzkāpšana kalnā, bez skābekļa aparāta, bet arī tas, ka Minchenes pilsētas galva, sagaidot līdlaukā virsotnes uzvarētāju, pasniedzis tam 5 litru alus kausu, kuru Būls turpat arī iztukšojis.

*

Slavenā vācu firma Bayer laidusi tirgū jaunu preparātu ar nosaukumu — Megaphen. Šis jaunais preparāts, lietots kopā ar citiem līdzekļiem, kā Luminālu, Atropinu un Dolantīnu, pie cilvēkiem panāk tādas ķermeņa funkcijas, kādas pazīstamas pie dzīvniekiem ziemas guļā, kad samazmās skābekļa patēriņš un krītas ķermeņa temperātūra, kā arī samazinās asins spiediens. Jauno preparātu ārsti atzinuši par lielisku sirds operācijām un citām kaitēm, kad derīgs ir ilgāks miera stāvoklis, kuru nespēj dot līdzšinējie narkotiskie līdzekļi.

* *

Slavenā Krupa firma, kuŗa atkal atsākusi rosīgu darbību, piedāvājusies Turcijai uzbūvēt tiltu pāri Bosforam, jo turki jau kopš ilgāka laika vēloties ar tiltu savienot Āziju un Eiropu.

*

Lūpu zīmuļi ar alkohola smaržu ir pēdējais modes kliedziens beļģu kosmētikas rūpniecībā. Tā beļģu meitenēm, un vēl vairāk par prieku vīriešiem, kuŗi labprāt skūpsta daiļo dzimumu, ja partnere mazliet baudījusi ko stiprāku vai vismaz attiecīgi smaržo, dabūjami lūpu zīmuļi ar sarkanvīna, šampanieša, konjaka, viskija un citām labām smaržām.

Dr. P. BĀRDIŅŠ

Pieņem slimniekus 740 SPADINA AVE, (pie Bloor) TORONTO no plkst. 5—7 pp. Pārējā laikā pēc vienošanās pa telefonu:

Kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Rentgens. Elektrokardiografs. Laborat. izmeklējumi — kabinetā.

Operācijas, dzemdības utt. — The Doctors Hospital un Western General — slimnīcās

DR. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību.
Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE
no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

Dr. B. DOBAI

465 BLOOR ST., W, TORONTO Tel. MI 8821

Speciālists iekšķīgās slimībās. RENTGENA UZŅĒMUMI

Runas stundas no pl. 10—12 rītā un no 3—7 pp.;
uz vienošanos arī citā laikā

SPECIĀLA IZPĀRDOŠANA BEZ IEMAKSAS

DAVES FUR CO

2802 DANFORTH AVE, TORONTO. Tel. darbā HO 8102, mājā JU 4587

Piedāvājam dažāda izstrādājuma kažokus un apmetņus par SPECIĀLI PAZEMINĀTĀM CENĀM

INFORMĀCIJU LATVIEŠU VALODĀ SNIEGS

ALEKSIS REBĀNE

Labākā atlīdzība par Jūsu pašreizējo kažoku, to iemainot pret jaunu

ATLIEK TIKAI PIEZVANĪT, UN JŪS TIKSIT ATVESTI KĀ ARĪ AIZVESTI ATKAL MĀJĀS BEZ KAUT KĀDĀM SAISTĪBĀM

Šī sludinājuma uzrādītājam — pircēj am piešķirs pārsteiguma balvu

Iznomā kāzu tērpus dāmām un kungiem
MALABOR Ltd.
309 King St. W.
Toronto
EM 6-3915

LATVIEŠU

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA
atvērta līdz plkst. 8 vakaros

WIDMER GROCERY

10 WIDMER STR., Toronto. Tel.: EM 6-2434
Divi bloki austrumos no Spadina Ave, pie King ielas
A. KŪLAINIS & I. JANKOVSKIS

JAUNUMS LATVIEŠU GRĀMATNIECĪBĀ

Apgāds LATVJU GRĀMATA uzsāk vēl neviena nemēģinātas gaitas.

PIEPRASIET MŪSU JAUNO RUDENS KATALOGU

Tanī ir kaut kas, kas var interesēt katru latvieti, kas grāmatas arī nemaz nepērk.

Katalogus un visu pārējo piesūtām par brīvu.

Jums nav jāizdod ne centa, bet gan gūsit iespēju saņemt par brīvu grāmatas pēc izvēles, vai arī naudā līdz $25.00 un daudz vairāk.

Šeit nav ne triku, ne eksperimentu, bet gan loģisks un bieži pārrunāts apsvērums, visu atzīts par nepieciešamu.

NĀCIET TALKĀ.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332,
Waverly, Iowa, U.S.A.

TAUTIEŠI! BĒRNU VECĀKI!

PAŠREIZ DABŪJAMAS
MĀCĪBAS GRĀMATAS BĒRNIEM
J. EZERIŅA UN J. GRĪNA

VALODIŅA

Latviešu Palīdzības komitejas Zviedrijā izdevums
Ābecīte un lasāmā grāmata ar
A. ĀBELES un ED. BRENCĒNA illustrācijām
CENA TIKAI $1.00

VIEGLA GAITA

Sastādījis E. ZICĀNS
Ar J. ŠTERNBERGA illustrācijām
O. Dīķa izdevums, ASV
CENA $1.30

PIEPRASIET
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron ielā, Toronto, Ont. Tel. EM 8-0792

SAULAINES PĀRVALDE
29. AUGUSTĀ, PL. 19 RĪKO

ZAĻUMSVĒTKUS

SAULAINĒ
DEJA PIE LABĀKĀS MŪZIKAS
IEEJA $1.— NO PERSONAS VISI LAIPNI IELŪGTI

SĀPES, RŪPES, RŪGTUMU var aizburt prom, lasot priecīgo preses izdevumu

JAUTRAIS ODS

iznāk reizi mēnesī, līdz gada beigām 6 numuri
Cena par numuru $0.30. Pasūtinājumus pieņem
VALTERA ZIEDIŅA GRĀMATNĪCA,
218 Greenwood Ave, Toronto, Ont. Tel. GL 8646

TAUTIEŠI, IEPĒRCIETIES

AD. KRISTAPSONA

GAĻAS UN DESU VEIKALĀ

1095 Queen St., E. (viens bloks no Pape uz austr.) Tel. HA 5152
Dabūjamas visas Latvijā pazīstamās desu šķirnes, kuŗas ražo pašu darbnīcā. Augstas kvalitātes, zemas cenas
Pasūtinājumus piegādājam mājā katrā laikā (540)

NAMSAIMNIEKI!

Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par
PAZEMINĀTĀM VASARAS CENĀM
un uz jums izdevīgiem

EARLSCOURT FUELS

firmas maksāšanas noteikumiem.

Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos.

Krājumā visu šķirņu ogles, ieskaitot slaveno Reading Antracite

UZSTĀDĀM ELĻĻAS APKURES IERĪCES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM ELĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI

Pasūtinājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis

K. JANDAVS

no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532
Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

MŪSU STARPĀ

MAIGA KALNIŅA

Vasara tuvojas beigām, bet mēs ceram piedzīvot skaistu rudeni. Sagaidāmās daudzās siltās dienās raugait labi izmantot savu brīvo laiku — ja jums tas ir!... Apsolaities nesmieties, ja es izpaudīšu jums kādu noslēpumu? Es esmu sākusi mācīties golfa spēli. Man nepietika ar parasto pastaigu, un es nolēmu staigāt kanadiešu veidā — sekojot mazai baltai bumbiņai pa golfa laukumu. Biju pārsteigta, cik tas tīkami.

Nemanot mēs kļūstam kanadieši. Es varu atzīmēt sevī dažas pārmaiņas, kas liecina par šo procesu. Viena pārmaiņa vērojama manās attieksmēs ar bankām. Man krietni vajadzēja saņemt dūšu, lai pirmoreiz spertu soli IMPERIAL BANK OF CANADA, bet mani tur tik draudzīgi un laipni uzņēma, ka es tūlīt jutos visai ērti. Kopš tā laika es nekad neesmu kavējusies prasīt IMPERIAL BANK'ai informāciju un padomus, un tie aizvien ir bijuši man noderīgi. IMPERIAL BANK OF CANADA ir pazīstama kā „banka, ko cēluši pakalpojumi publikai," un es varu jums apgalvot, ka šie pakalpojumi ir jums visiem pieejami.

Tomēr viena lieta, kas nemainās, ir mana vēlēšanās ēst dzimtās zemes gaumē ceptu maizi. Liekas, ja jūs reiz esat izbaudījuši tās bagātīgo smaržu, jūs nespējat apmierināties ar kaut ko citu. DEMPSTERS ir speciālizējies šādas maizes cepšanā — daudzi mūsu tautieši strādā viņa fabrikās, nodrošinot „dzimtenes smaržu" viņa ceptos maizes klaipos. Neaizmirstiet, kad jums jāsagatavo azaids, ka DEMPSTERA maize sagādā garšīgu un barojošu maltīti. Ja jūsu pārtikas tirgotājam nebūtu pašlaik tās krājumā — lūdziet, lai tas pasūtina DEMPSTERA maizi jūsu vajadzībām. Nākošo maizes klaipu ņemiet no DEMPSTERA.

Dr. D. SAMU

Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W,
pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

VAJADZĪGA
18 — 40 g. v.
sieviete--pārdevēja
Hashmall Drug Store
315 DUNDAS ST. W.
EM 4-3165, Toronto

Mācies labi samaksāto
METINĀTĀJA AMATU
pie Canada Welding
Mr. McDonald
7 Foster St., Hamilton,
Tel. 2-8537
DIVĀS NEDĒĻĀS
Augstākais atalgojums daudziem latviešiem. Zemāka kursu cena.
Sarakstīšanās latviski
(190)

Vajadzīga pārdevēja

PAVASARA
maiznīcā-konditorejā

Jāprot angļu valoda, vēlams arī vācu. Pieteikties personīgi
398 QUEEN ST., E. TORONTO
(175)

TAUTIEŠI,

kas vēl nav mūsu abonenti, lai arī Jūs būtu informēti par latviešu dzīvi šīnī un citos kontinentos

PIEPRASIET LAIKRAKSTA

Latvija Amerikā

paraugeksemplārus, kuŗus izsūtām nekavējoties par brīvu,

THIS HANDBOOK FOR AMBITIOUS MEN

FREE!

Have you had your copy?

120 pages of guidance to best-paid positions. Up-to-the-minute information for men who want to climb to the top. Tells how to get promotion, security and better pay through home study courses. This handbook "Engineering Opportunities" is free and entirely without obligation. Send the coupon. Make this your big year! Describes over ninety courses, including:

Civil, Mechanical, Electrical, A.M.I.C.E., A.M.I.Mech.E., B.Science, Structural, Aeronautical, A.M.Brit.I.R.E., Electronics, A.F.R.Ae.S., Building

SEND COUPON TODAY

Canadian Institute of Science and Technology Limited, 802 Garden Building, 263 Adelaide Street West, Toronto,

Please forward free of cost or obligation your handbook, "ENGINEERING OPPORTUNITIES".

Name.....
Address.....
..... Course
Interested in..... Age